

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

1640

Na temelju članka 64. stavak 1. točka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika (»Narodne novine«, br. 61/2011) i članka 24. stavka 1., a u svezi s člankom 64.a i 75. a Pomorskog zakonika (»Narodne novine«, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008, 61/2011 i 56/2013) ministar pomorstva, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O SIGURNOSTI POMORSKE PLOVIDBE U UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU REPUBLIKE HRVATSKE TE NAČINU I UVJETIMA OBAVLJANJA NADZORA I UPRAVLJANJA POMORSKIM PROMETOM

Dio prvi OPĆE ODREDBE

Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva 2002/59/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi Sustava nadzora plovidbe brodova i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5. 8. 2002);
- Direktiva 2009/17/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. kojom se mijenjaju i dopunjuju odredbe Direktive 2002/59/EZ o uspostavi Sustava nadzora plovidbe brodova i informacijskog sustava Zajednice (SL L 131, 28. 5. 2009);
- Direktiva 2011/15/EU Komisije od 23. veljače 2011. kojom se mijenjaju i dopunjuju odredbe Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Sustava nadzora plovidbe brodova i informacijskog sustava Zajednice (SL L 49, 24. 2. 2011)

Članak 2.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se pravila o izbjegavanju sudara na moru, signali i oznake, sustav javljanja pomorskih objekata i uvjeti sigurnosti pomorske plovidbe koje su dužni primjenjivati zapovjednik broda, članovi posade broda, osoba koja upravlja brodicom ili jahtom i članovi posade brodice ili jahte te zapovjednik hidroaviona na vodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, te način i uvjeti obavljanja nadzora i upravljanja pomorskim prometom.

(2) Kada je to odredbama ovog Pravilnika izričito navedeno pojedine odredbe primjenjuju se na zapovjednika i članove posade pomorskih objekata hrvatske državne pripadnosti neovisno o području plovidbe.

(3) Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na pomorski objekt dužni su primjenjivati, zapovjednik broda, članovi posade broda, osoba koja upravlja brodicom ili jahtom i članovi posade brodice ili jahte te zapovjednik hidroaviona na vodi ukoliko odredbama ovog Pravilnika nije drugačije propisano.

Članak 3.

U smislu ovog Pravilnika pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. *SOLAS Konvencija* je Međunarodna konvencija o sigurnosti ljudskih života na moru, 1974. sa svim kasnijim izmjenama i dopunama (»Narodne novine – Međunarodni ugovori«, br. 1/1992., 13/1999.),

2. *IMO Rezolucija A.851(20)* je Rezolucija 851(20) Međunarodne pomorske organizacije nazvana »Opća načela za brodske sustave izvješćivanja i zahtjeve za izvješćivanje, uključujući smjernice za izvješćivanje o nesrećama koje uključuju opasne terete, štetne tvari i/ili onečišćujuće tvari«;

3. *zapovjednik* je osoba koja upravlja plovnim objektom;

4. *tijelo koje upravlja lukom* jest lučka uprava odnosno ovlaštenik koncesije za luke posebne namjene;

5. *lučko područje* je područje luke kako je utvrđeno u skladu s posebnim propisima;

6. *lučka kapetanija* je nadležna lučka kapetanija odnosno ispostava lučke kapetanije;

7. *Procijenjeno vrijeme dolaska broda u luku* (u daljnjem tekstu: ETA) je procijenjeno vrijeme dolaska broda na peljarsku stanicu na poziciju (obalnog odnosno) lučkog peljarenja, na vez ili sidrište, ovisno što je ranije

8. *Stvarno vrijeme dolaska broda u luku* (u daljnjem tekstu: ATA) je vrijeme kada je brod na sidrištu oborio sidro, istegao sidreni lanac i istakao sidrene oznake, te putem radio stanice potvrdio vrijeme i poziciju sidrenja, odnosno vrijeme dolaska broda na peljarsku stanicu ako brod uplovljava u luku uz pomoć peljara, odnosno ako brod uplovljava bez peljara vrijeme priveza na odobrenom vezu, ovisno što je ranije.

9. *Procijenjeno vrijeme odlaska broda iz luke* (u daljnjem tekstu: ETD) je procijenjeno vrijeme odlaska broda na peljarsku stanicu na poziciju (obalnog odnosno) lučkog peljarenja, odlaska broda sa veza ili sidrišta, ovisno što je ranije

10. *Stvarno vrijeme odlaska broda iz luke* (u daljnjem tekstu: ATD) je vrijeme kada je brod na sidrištu podignuo sidro, te putem radio stanice potvrdio vrijeme odlaska, odnosno vrijeme odveza na odobrenom vezu, ovisno što je kasnije.

11. *Veza brod/luka* je uzajamno djelovanje koje nastaje kada je brod pod izravnim i neposrednim utjecajem postupaka koji uključuju kretanje osoba i roba ili pružanje lučkih usluga na brodu ili sa broda.

12. *Brod na sidrištu* je brod u lučkom ili drugom području u nadležnosti luke ali ne na vezu, a koji ima uspostavljenu vezu brod/luka.

13. *linijski pomorski promet* je niz učestalih putovanja broda između dviju ili više luka u skladu s plovidbenim redom odobrenim prema posebnim propisima kojima se uređuje linijski pomorski prijevoz

14. *opasne tvari* su tvari određene propisom kojim se uređuje rukovanje, ukrcavanje, iskrcavanje i prijevoz opasnih tvari u pomorskom prometu

15. *onečišćujuće tvari* su tvari određene propisom kojim se uređuje rukovanje, ukrcavanje, iskrcavanje i prijevoz opasnih tvari u pomorskom prometu

16. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za pomorstvo,

17. *Ministar* je ministar u ministarstvu nadležnom za pomorstvo,

Dio drugi PRAVILA O IZBJEGAVANJU SUDARA

Glava I. Opće odredbe

Članak 4.

(1) Odredbe ovog dijela Pravilnika primjenjuju se na pomorske objekte hrvatske državne pripadnosti neovisno o području plovidbe.

(2) Odredbe ovog dijela Pravilnika primjenjuju se u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru ukoliko odredbama ovog Pravilnika i posebnim propisima nije drugačije određeno.

(3) Za ratne brodove i brodove koji plove u konvoju, te ribarske brodove koji su zauzeti u skupnom ribolovu Ministarstvo može posebnim rješenjem odrediti uvjete dodatnih pozicijskih ili signalnih svjetala, znakova ili zvučnih signala koji moraju biti takvi, koliko je moguće, da se ne mogu zamijeniti bilo kakvim svjetlom, znakom ili signalom propisanim ovim dijelom Pravilnika

Članak 5.

(1) Ništa što je propisano ovim dijelom Pravilnika ne može osloboditi pomorski objekt ili vlasnika ili zapovjednika pomorskog objekta ili njegovu posadu od posljedica bilo kakva propusta u primjeni ovog dijela Pravilnika ili mjera opreznosti što ih zahtijevaju uobičajeno iskustvo pomorca ili osobite okolnosti slučaja.

(2) U posebnim okolnostima radi izbjegavanja neposredne opasnosti od sudara, u slučaju ograničenih mogućnosti, brod može odstupiti od odredbi ovog dijela Pravilnika.

Članak 6.

Opće definicije

Navedene riječi i izrazi što su upotrijebljeni u ovom dijelu Pravilnika, ako u pojedinom članku nije drugačije određeno, imaju slijedeća značenja:

1. Riječ »*brod*« označuje svaku vrstu plovnog objekta, uključujući plovne objekte koji plove bez istisnine, WIG i hidroavion, koje se upotrebljava ili se može upotrijebiti kao prijevozno sredstvo na vodi;
2. Izraz »*brod na mehanički pogon*« označuje svaki brod koji se pokreće strojem;
3. Riječ »*jedrenjak*« označuje svaki brod koji se pokreće jedrima, uz uvjet da pogonski stroj, ako je na njemu instaliran, nije u upotrebi;
4. Izraz »*brod koji obavlja ribolov*« označuje svaki brod u ribolovu pomoću mreža, povraza, potegača (koća) ili drugog ribarskog pribora što ograničava mogućnost manevriranja, ali ne uključuje brod koji obavlja ribolov povlačnim povrazima ili kojim drugim ribarskim priborom što ne ograničava mogućnost manevriranja;
5. Riječ »*hidroavion*« označuje bilo koju letjelicu kojom se može manevrirati na vodi;
6. Izraz »*brod koji ne može manevrirati*« označuje brod koji se ne može maknuti s puta drugome brodu jer se njime zbog nekih posebnih okolnosti ne može manevrirati prema odredbama ovog dijela Pravilnika;
7. Izraz »*brod ograničene mogućnosti manevriranja*« označuje brod kojemu je zbog naravi njegova posla mogućnost manevriranja ograničena kako se zahtijeva odredbama ovog dijela Pravilnika, pa se zbog toga ne može maknuti s puta drugom brodu. Izraz »brodovi ograničene mogućnosti manevriranja« uključuje, ali se ne ograničava samo na:
 - a) brod na polaganju, pregledavanju ili podizanju navigacijske oznake, podmorskog kabela ili cjevovoda,
 - b) brod koji jaruža, obavlja hidrografska istraživanja ili podvodne radove,
 - c) brod koji opskrbljuje ili prekrcava osobe, zalihe ili teret dok plovi,
 - d) brod zauzet polijetanjem ili slijetanjem zrakoplova,
 - e) brod koji obavlja razminiranje,
 - f) brod koji je zauzet takvim tegljenjem koje njemu i njegovom teglju onemogućuje skretanje s njihova kursa;

8. Izraz »*brod koji je ograničen svojim gazom*« označava brod na mehanički pogon koji je zbog svojeg gaza, prema raspoloživoj dubini i širini plovnog puta bitno ograničen u mogućnosti da skreće s kursa u kojem plovi;

9. Riječ »*plovi*« označava da brod nije usidren ili privezan uz obalu ili nasukan;

10. Riječi »*duljina*« i »*širina*« broda znače njegovu duljinu preko svega i najveću širinu;

11. Izraz »*brodovi u vidokrugu*« su brodovi koji jedan drugoga mogu vidjeti neposrednim opažanjem;

12. Izraz »*smanjena vidljivost*« označuje svaku okolnost u kojoj je vidljivost smanjena zbog magle, sumaglice, padanja snijega ili jake oluje s kišom, pješčane oluje i drugih sličnih uzroka.

13. Izraz »*Wing-In-Ground (WIG)*« označuje multimodalni plovni objekt koji, u svojem temeljnom operativnom načinu, leti u neposrednoj blizini površine koristeći efekt površine.

Glava II.

Pravila za plovidbu i kormilarenje

Poglavlje 1.

Upravljanje brodovima pri bilo kojem stanju vidljivosti

Članak 7.

Primjena

Pravila se ovoga poglavlja primjenjuju pri bilo kojem stanju vidljivosti.

Članak 8.

Izviđanje

Svaki brod mora uvijek savjesno izviđati promatranjem i slušanjem, a i svim raspoloživim sredstvima primjerenim prevladavajućim okolnostima i stanju, a radi potpune procjene situacije i rizika sudara.

Članak 9.

Sigurnosna brzina

(1) Svaki se brod mora uvijek kretati sigurnosnom brzinom da bi mogao poduzeti pravilnu i djelotvornu radnju za izbjegavanje sudara, te da bi se brod mogao zaustaviti na odgovarajućoj udaljenosti, među ostalim, uzimajući u obzir:

1. Za sve brodove:

a) stanje vidljivosti,

- b) gustoća prometa, uključujući koncentracije ribarskih ili bilo kojih drugih brodova,
- c) manevarske osobine broda, uzimajući u obzir zaustavni put i sposobnost okretanja broda u prevladavajućim okolnostima,
- d) prisutnost pozadinskih svjetala noću, kao što su svjetla na obali i reflektivno raspršivanje vlastitih svjetala,
- e) stanje vjetra, mora i morske struje, te blizina opasnosti za navigaciju,
- f) gaz broda u odnosu prema raspoloživoj dubini vode;

2. Dodatno, za brodove s radarom u radu:

- a) značajke, efikasnost i ograničenja radarskog uređaja,
- b) sva ograničenja što ih nameće ljestvica dometa radara koji je u upotrebi,
- c) učinak stanja mora, vremenskih prilika i drugih izvora smetnji na radarsko otkrivanje,
- d) postojanje mogućnosti da mali brodovi, led i drugi plutajući objekti ne budu otkriveni radarom na odgovarajućem dometu,
- e) broj, položaj i kretanje brodova koji su otkriveni radarom,
- f) precizniju procjenu vidljivosti, što je moguće postići upotrebom radara određivanjem udaljenosti do brodova ili drugih objekata u blizini u odnosu na neposrednu vidljivost.

Članak 10.

Rizik sudara

- (1) Svaki brod mora upotrijebiti sva raspoloživa sredstva koja odgovaraju prevladavajućim okolnostima i stanju, da bi se utvrdilo postoji li rizik sudara. Ako postoji imalo sumnje, držat će se da taj rizik postoji.
- (2) Radarski uređaj, ako je ugrađen i ispravan, treba pravilno upotrebljavati, uključujući i područje promatranja velikih daljina, da bi se što prije dobilo upozorenje o riziku sudara i za radarsko ucrtavanje (plotiranje) ili slično sustavno praćenje otkrivenih objekata.
- (3) Ne smiju se donositi zaključci na temelju oskudnih podataka, a osobito na temelju nedovoljnih radarskih podataka.
- (4) Pri utvrđivanju postojanja rizika sudara, ova razmatranja, među ostalim, treba uzeti u obzir:
 - a) držat će se da postoji opasnost od sudara ako se kompasni smjer broda koji se približava bitno ne mijenja,

b) takva opasnost može ponekad postojati čak kad je očevidna veća promjena smjera, posebice kad se približava veliki brod ili tegalj, ili ako je brod koji se približava na vrlo malo udaljenosti.

Članak 11.

Radnja kojom se izbjegava sudar

(1) Svaku radnju poduzetu da bi se izbjegao sudar mora se izvršiti u skladu s pravilima ove Glave i to odlučno, pravodobno i onako kako to treba učiniti dobar pomorac, ako to okolnosti slučaja dopuštaju.

(2) Svaka promjena kursa i/ili brzine poduzete da bi se izbjegao sudar, ako okolnosti slučaja dopuštaju, moraju biti dovoljno velike da ih drugi brod, koji promatra vizualno ili pomoću radara, može odmah primijetiti. Uzastopne male promjene kursa i/ili brzine treba izbjegavati.

(3) Ako ima dovoljno prostora za manevriranje, samo promjena kursa može biti veoma uspješna radnja da se izbjegne položaj opasne blizine, uz uvjet da se učini u pravo vrijeme, da je izrazita i da ne dovede brod u položaj opasnih blizina u odnosu prema ostalim brodovima.

(4) Radnja koja je poduzeta da se izbjegne sudar s drugim brodom, mora omogućiti mimoilaženje na sigurnoj udaljenosti. Uspjeh te radnje mora se pažljivo provjeravati sve dok drugi brod konačno prođe i bezopasno se udalji.

(5) Ako je to nužno da se izbjegne sudar ili da se dobije na vremenu za procjenu situacije, brod mora smanjiti brzinu ili se potpuno zaustaviti zaustavljanjem ili prekretnom pogonskih strojeva.

(6) Brod koji je obavezan, po bilo kojoj odredbi ovog dijela Pravilnika ne ometati prolaz ili siguran prolaz drugog broda mora, kad to okolnosti zahtijevaju, pravodobno poduzeti postupak da bi osigurao dovoljno morskog prostora za siguran prolazak drugog broda.

(7) Brod koji je obavezan ne ometati prolaz ili siguran prolaz drugog broda ne oslobađa se te obveze ako se približava drugom brodu tako da postoji opasnost od sudara, pa se mora pri poduzimanju postupka u potpunosti voditi računa o postupcima koji bi mogli biti nužni po pravilima ove Glave.

(8) Brod kojem se ne smije ometati prolaz ostaje u punoj obvezi držati se pravila ove Glave kada se dva broda približavaju jedan drugome tako da postoji opasnost od sudara.

Članak 12.

Uski kanali

(1) Brod koji plovi u uskom kanalu ili plovnom putu, koliko god je to sigurno i izvedivo, mora se držati uz vanjski rub kanala ili plovnog puta koji se nalazi s njegove desne strane.

(2) Brod kraći od 20 metara ili jedrenjak ne smije ometati prolaz brodu koji može sigurno ploviti jedino unutar uskog kanala ili plovnog puta.

(3) Brod koji obavlja ribolov ne smije ometati prolaz bilo kojem drugom brodu koji plovi unutar uskog kanala ili plovnog puta.

(4) Brod ne smije poprijeko prelaziti uski kanal ili plovni put, ako takvo prelaženje ometa prolaz nekome brodu koji može sigurno ploviti jedino unutar toga kanala ili plovnog puta. Sumnja li se u namjeru broda koji prelazi poprijeko, može se upotrijebiti zvučni signal propisan člankom 37. stavak 4. ovog dijela Pravilnika.

(5) Kad se pretjecanje u uskom kanalu ili plovnome putu može obaviti jedino ako brod kojega se pretječe mora poduzeti radnju da omogućiti bezopasan prolaz, brod koji namjerava pretjecati mora pokazati svoju namjeru glasajući se odgovarajućim signalom propisanim u članku 37. stavak 3. točka a) ovog dijela Pravilnika.

(6) Brod koji se pretječe, ako se s time slaže, mora upotrijebiti odgovarajući signal predviđen u članku 37. stavak 3. točka b) ovog dijela Pravilnika i poduzeti potrebne mjere da bi omogućio neopasan prolaz. U slučaju sumnje, brod može upotrijebiti signale predviđene u članku 37. stavak 4. ovog dijela Pravilnika.

(7) Ovaj članak ne oslobađa brod koji pretječe od obveze prema članku 16. ovog dijela Pravilnika.

(8) Brod koji se približava zavoju ili području uskog kanala ili plovnoga puta gdje se drugi brodovi ne mogu vidjeti zbog zaklonjena vidika nekom zaprekom, mora ploviti uz posebnu budnost i oprez, te se mora oglasiti odgovarajućim signalom prema članku 37. stavak 5. ovog dijela Pravilnika.

(9) Svaki brod mora izbjegavati sidrenje u uskome kanalu, ako to okolnosti slučaja dopuštaju.

Članak 13.

Sheme odvojenog prometa

(1) Brod koji se služi shemom odvojenog prometa usvojenom od strane Međunarodne pomorske organizacije (IMO) ili utvrđenom u skladu s posebnim propisima mora:

a) proslijediti po određenom plovidbenom putu u općem smjeru toka plovidbe za taj put,

b) koliko je god praktički izvedivo, izbjegavati liniju ili zonu odvajanja prometa,

c) priključivati se u plovidbeni put ili izlaziti iz njega, u normalnim okolnostima, na kraju puta, a pri uključivanju ili izlaženju s bilo koje strane mora to učiniti sa što je praktički moguće manjim kutom u odnosu prema općem smjeru toka plovidbe.

(2) Brod mora, koliko god je to izvodljivo, izbjegavati prelazak preko plovidbenih putova, ali ako je to primoran učiniti, on mora što je moguće više prelaziti pod pravim kutom prema općem smjeru toka plovidbe.

(3) Brod se ne smije koristiti zonom priobalne plovidbe kad može sigurno ploviti odgovarajućim plovidbenim putom unutar susjedne sheme odvojenog prometa. Međutim,

brodovi kraći od 20 metara, jedrenjaci i brodovi koji obavljaju ribolov mogu se koristiti zonom priobalne plovidbe.

(4) Bez obzira na odredbe stavka 4. ovoga članka brod se može koristiti zonom priobalne plovidbe kad je na ruti prema ili od luke, instalacije ili strukture blizu obale, peljarske postaje ili bilo kojeg drugog mjesta što se nalazi unutar zone priobalne plovidbe ili kad izbjegava neposrednu opasnost.

(5) Brod, ako ne presijeca ili se ne uključuje ili napušta plovidbeni put, u normalnim okolnostima ne smije ući u zonu odvajanja ili prijeći liniju odvajanja, osim:

a) u slučajevima nužde da bi izbjegao neposrednu opasnost,

b) kad obavlja ribolov unutar zone odvajanja.

(6) Brod koji plovi u području blizu završetka sheme odvojenog prometa, mora to činiti s posebnim oprezom.

(7) Brod mora, ako je to izvedivo, izbjegavati sidrenje unutar sheme odvojenog prometa ili u područjima blizu njezinih završetaka.

(8) Brod koji se ne koristi shemom odvojenog prometa mora je zaobilaziti koliko je to praktički više moguće.

(9) Brod koji obavlja ribolov ne smije ometati prolaz ni jednome brodu koji slijedi tok plovidbenog puta.

(10) Brod kraći od 20 metara ili jedrenjak ne smije ometati siguran prolaz broda na mehanički pogon koji slijedi tok plovidbenog puta.

(11) Brod s ograničenim mogućnostima manevriranja, kada je zauzet radovima na održavanju sigurne plovidbe u shemama odvojenog prometa, oslobođen je obveze pridržavanja ovoga članka za vrijeme obavljanja radova.

(12) Brod s ograničenim mogućnostima manevriranja, kada je zauzet radovima na polaganju, popravljanju ili podizanju podmorskog kabela unutar sheme odvojenog prometa, oslobođen je obveze pridržavanja ovoga članka za vrijeme obavljanja radova.

(13) Odredbe ovog članka ne oslobađaju nijedan brod od njegove obveze po bilo kojem drugom članku ovog dijela Pravilnika.

Poglavlje 2.

Upravljanje brodovima koji su na vidiku jedan drugome

Članak 14.

Primjena

Pravila se ovoga poglavlja odnose na brodove koji su na vidiku jedan drugome.

Članak 15.

Jedrenjaci

(1) Kad se dva jedrenjaka približuju jedan drugome tako da prijeti opasnost od sudara, jedan se od njih mora ukloniti drugome s puta na sljedeći način:

a) kad svaki od njih ima vjetar s različitih strana, brod koji plovi vjetrom s lijeve strane mora se ukloniti s puta drugom brodu,

b) ako oba broda imaju vjetar s iste strane, brod koji se nalazi u privjetrini mora se ukloniti s puta brodu koji plovi u zavjetrini,

c) ako brod koji plovi vjetrom s lijeve strane vidi brod u privjetrini i ne može za njega sa sigurnošću utvrditi plovi li vjetrom s lijeve ili desne strane, mora mu se ukloniti s puta.

(2) U svrhe ovoga članka, privjetrinom se smatra strana suprotna onoj na kojoj se nalazi glavno jedro, ili u slučaju broda s križnim jedrima, suprotna strana od one na kojoj se nalazi najveće letno jedro.

Članak 16.

Pretjecanje

(1) Bez obzira na bilo koju odredbu poglavlja 1. i 2. Glave II. ovoga dijela Pravilnika, svaki brod koji pretječe drugi brod mora se ukloniti s puta dostignutom brodu.

(2) Držat će se da brod pretječe kad se približava drugome brodu iz smjera većega od $22,5^{\circ}$ iza subočice prema krmi toga broda, to jest da je u takvu položaju prema brodu kojega pretječe da bi mu noću mogao vidjeti samo krmeno svjetlo, a da mu ne vidi nijedno od bočnih svjetala.

(3) Ako je brod u ikakvoj sumnji pretječe li drugi brod, dužan je sebe držati brodom koji pretječe i prema tome se ponašati.

(4) Svaka iduća promjena smjera između dvaju brodova ne može učiniti da se brod koji pretječe drži brodom koji presijeca kurs onome drugom, prema ovom dijelu Pravilnika, i ne može ga se osloboditi dužnosti da se ukloni s puta dostignutome brodu, sve dok ga konačno ne prijeđe i dok se ne udalji.

Članak 17.

Brodovi u protukursu

(1) Kad se dva broda na mehanički pogon približava jedan drugome iz suprotnih ili skoro suprotnih kursova tako da prijeti opasnost od sudara, svaki od njih mora promijeniti kurs udesno tako da jedan drugome prođu s lijeve strane.

(2) Držat će se da takav položaj postoji kad jedan brod vidi drugi ravno po pramcu ili skoro ravno po pramcu, a noću kad može vidjeti jarbolna svjetla drugoga broda u liniju ili gotovo u liniju i/ili oba bočna svjetla, a danju kad vidi odgovarajući izgled drugoga broda.

(3) Ako brod imalo sumnja u postojanje takve situacije, mora se držati da ona postoji i prema tome treba djelovati.

Članak 18.

Križanje kursova

Kad se kursovi dvaju brodova na mehanički pogon križaju tako da prijeti opasnost od sudara, uklonit će se s puta onaj brod koji vidi drugi preko svoje desne strane i, ako je u danome slučaju to moguće, on pri tome ne smije presijecati kurs ispred pramca toga broda.

Članak 19.

Postupak broda koji ustupa put

Svaki brod koji je dužan ukloniti se s puta drugome brodu, mora, koliko god je to moguće, manevrirati pravodobno i pouzdano da bi se potpuno uklonio.

Članak 20.

Postupak broda s pravom puta

(1) Kad se na temelju ovog dijela Pravilnika jedan od dvaju brodova obvezan ukloniti s puta, drugi brod mora zadržavati nepromijenjeni kurs i brzinu.

(2) Drugi brod može ipak poduzeti mjere za izbjegavanje sudara vlastitim manevriranjem čim mu postane očito da brod koji se mora ukloniti s puta ne poduzima odgovarajući manevar u skladu s ovim dijelom Pravilnika.

(3) Ako se brod koji treba zadržati kurs i brzinu, iz bilo kojeg razloga, nađe tako blizu da se sudar ne može izbjeći samo manevriranjem broda koji je dužan ukloniti se s puta, on mora poduzeti radnju koja će najbolje pridonijeti da se sudar izbjegne.

(4) Brod na mehanički pogon koji poduzima radnju u položaju križanja kursova prema stavku 2. ovoga članka radi izbjegavanja sudara s drugim brodom na mehanički pogon koji mu je s lijeve strane, ne smije promijeniti kurs ulijevo, ako je to u danome slučaju moguće.

(5) Ovaj članak ne oslobađa brod koji ustupa put njegove obveze da se ukloni s puta.

Članak 21.

Međusobne obveze brodova

(1) Osim ako člancima 12., 13. i 16. ovog dijela Pravilnika nije drugačije određeno:

1. Kad brod na mehanički pogon plovi mora se ukloniti s puta:

- a) brodu koji ne može manevrirati,
- b) brodu ograničene mogućnosti manevriranja,
- c) brodu koji obavlja ribolov,
- d) jedrenjaku;

2. Kad jedrenjak plovi mora se ukloniti s puta:

- a) brodu koji ne može manevrirati,
- b) brodu ograničene mogućnosti manevriranja,
- c) brodu koji obavlja ribolov;

3. Kad brod koji obavlja ribolov plovi, koliko je to moguće, mora se ukloniti s puta:

- a) brodu koji ne može manevrirati,
- b) brodu ograničene mogućnosti manevriranja.

(2) Svaki brod, osim broda koji ne može manevrirati ili broda ograničene mogućnosti manevriranja, ako je u danom slučaju to moguće, ne smije ometati siguran prolaz brodu ograničenom svojim gazom, koji pokazuje signale prema odredbama članka 31. ovog dijela Pravilnika.

(3) Brod koji je ograničen svojim gazom mora ploviti s posebnim oprezom, posvećujući potpuno pozornost svojem posebnom stanju.

(4) Hidroavion na vodi, općenito mora se uklanjati s puta svim brodovima i ne smije ih ometati u plovidbi. Međutim, u okolnostima kad prijeti opasnost od sudara, mora se ponašati u skladu s odredbama u člancima ove Glave.

(5) WIG se mora, kada uzlijeće, slijeće i leti u blizini površine, uklanjati s puta svim drugim brodovima i ne smije ih ometati u plovidbi.

(6) WIG se dok plovi morskom površinom mora ponašati u skladu s odredbama u člancima ove Glave kao brod na mehanički pogon.

Poglavlje 3.

Upravljanje brodovima pri smanjenoj vidljivosti

Članak 22.

Upravljanje brodovima pri smanjenoj vidljivosti

(1) Odredbe ovoga članka odnose se na brodove koji ne vide jedan drugoga za vrijeme plovidbe u području ili blizu područja sa smanjenom vidljivošću.

(2) Svaki brod mora ploviti sigurnosnom brzinom, koja je prilagođena prevladavajućim prilikama i stanju smanjene vidljivosti. Brod na mehanički pogon mora pogonski stroj držati stalno spreman za neposredni manevar.

(3) Svaki brod mora posvećivati odgovarajuću pozornost prevladavajućim prilikama i uvjetima smanjene vidljivosti kad se ponaša prema odredbama u člancima poglavlja 1. ove Glave.

(4) Kad brod samo radarom otkrije prisutnost drugog broda, mora utvrditi nastaje li položaj opasne blizine i/ili prijeti li opasnost od sudara. Ako prijeti, mora poduzeti pravodobno manevar izbjegavanja. Ako se taj manevar sastoji od promjene kursa, mora se, koliko je god moguće kloniti:

a) promjene kursa ulijevo ako je drugi brod ispred subočice vlastitog broda, osim za brod kojega se pretječe,

b) promjene kursa prema brodu koji mu je subočice ili prema krmi.

(5) Svaki brod koji čuje zvučni signal za maglu drugoga broda, iz smjera za koji drži da je ispred subočice, ili koji ne može izbjeći opasne blizine s drugim brodom koji mu je ispred subočice, mora smanjiti brzinu do najmanje pri kojoj brod još može ploviti u svojem kursu, osim kad se utvrdi da ne prijeti opasnost od sudara. Ako je potrebno, mora se zaustaviti i u svakom slučaju ploviti s najvećim mogućim oprezom dok opasnost od sudara ne prođe.

Glava III. Svjetla i znakovi

Članak 23.

Primjena

(1) Pravila ove Glave moraju se primjenjivati u svim vremenskim uvjetima.

(2) Odredbe u člancima ove Glave koje se odnose na svjetla moraju se primjenjivati od zalaska do izlaska sunca i za to vrijeme ne smiju se pokazivati druga svjetla, osim ako ona ne mogu biti pogreškom zamijenjena svjetlima propisanim ovim dijelom Pravilnika, niti štetno djelovati na njihovu vidljivost ili njihove karakteristične značajke ili, pak, koja neće ometati pravilno izviđanje.

(3) Svjetla propisana ovim dijelom Pravilnika, ako su postavljena, moraju se također isticati od izlaska do zalaska sunca pri smanjenoj vidljivosti i u svim drugim slučajevima kad se to drži potrebnim.

(4) Odredbe u člancima ove Glave što se odnose na znakove moraju se primjenjivati danju.

(5) Svjetla i znakovi navedeni u ovom dijelu Pravilnika moraju biti u skladu s odredbama Tehničkih pravila za statutarnu certifikaciju pomorskih objekata.

Članak 24.

Definicije

Pojedini izrazi ove Glave Pravilnika imaju slijedeća značenja:

1. *»Jarbolno svjetlo«* znači bijelo svjetlo koje stalno svijetli u luku obzorja od 225°, postavljeno u ravnini uzdužnice broda i tako učvršćeno da se svjetlost vidi od pramčanog dijela uzdužnice od 22,5° iza subočice na oba boka broda.
2. *»Bočna svjetla«* znače zeleno svjetlo na desnom boku i crveno svjetlo na lijevom boku, a svako od njih stalno svijetli u luku obzorja od 112,5° i tako su učvršćena da se svjetlost vidi od uzdužnice pramca do 22,5° iza subočice na dotičnome boku broda. Brodovi kraći od 20 metara smiju bočna svjetla nositi u jednoj kombiniranoj svjetiljci postavljenoj u ravnini uzdužnice broda.
3. *»Krmeno svjetlo«* znači bijelo svjetlo koje stalno svijetli u luku obzorja od 135°, postavljeno što je moguće bliže krmi i tako učvršćeno da se svjetlo vidi 67,5° na svaku stranu gledano od uzdužnice krme.
4. *»Svjetlo za tegljenje«* znači žuto svjetlo istih osobina kao »krmeno svjetlo« određeno stavkom 3. ovoga članka.
5. *»Kružno svjetlo«* znači svjetlo koje stalno svijeti u luku obzorja od 360°
6. *»Bljeskajuće svjetlo«* znači svjetlo koje se vidi kao bljesak u pravilnim razmacima, s učestalošću od 120 bljesaka ili više u minuti.

Članak 25.

Vidljivost svjetala

Svjetla propisana odredbama u ovome članku moraju imati jakost svjetala kao što je određeno u Tehničkim pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih objekata tako da su najmanji dometi vidljivosti:

1. na brodovima duljine 50 metara ili više:
 - jarbolno svjetlo – 6 milja,
 - bočno svjetlo – 3 milje,
 - krmeno svjetlo – 3 milje,
 - svjetlo za tegljenje – 3 milje,
 - bijelo, crveno, zeleno ili žuto kružno svjetlo – 3 milje;
2. na brodovima duljine 12 metara ili više, ali kraćima od 50 metara:
 - jarbolno svjetlo – 5 milja, a za brodove kraće od 20 metara – 3 milje,

- bočno svjetlo – 2 milje,
- krmeno svjetlo – 2 milje,
- svjetlo za tegljenje – 2 milje,
- bijelo, crveno, zeleno ili žuto kružno svjetlo – 2 milje;

3. na brodovima kraćima od 12 metara:

- jarbolno svjetlo – 2 milje,
- bočno svjetlo – 1 milju,
- krmeno svjetlo – 2 milje,
- svjetlo za tegljenje – 2 milje,
- bijelo, crveno, zeleno ili žuto kružno svjetlo – 2 milje;

4. na neuočljivim, djelomično uronjenim brodovima ili na tegljenim objektima:

- bijelo kružno svjetlo – 3 milje.

Članak 26.

Brodovi na mehanički pogon kad plove

(1) Brod na mehanički pogon, kad plovi, mora pokazivati:

- a) jarbolno svjetlo na prednjem dijelu broda,
- b) jedno drugo jarbolno svjetlo iza i iznad prvoga; brod kraći od 50 metara nije obvezan isticati drugo svjetlo, ali smije to činiti,
- c) bočna svjetla,
- d) krmeno svjetlo.

(2) Brod na zračnom jastuku kad plovi iznad površine vode, osim svjetala određenih u stavku 1. ovoga članka mora pokazivati žuto bljeskajuće kružno svjetlo.

(3) WIG samo prilikom uzlijetanja, slijetanja i leta u blizini površine, osim svjetala određenih u stavku 1. ovoga članka mora pokazivati crveno bljeskajuće kružno svjetlo velike jakosti.

(4) Brod na mehanički pogon kraći od 12 metara, umjesto svjetala određenih u stavku 1. ovoga članka, smije pokazivati bijelo kružno svjetlo i bočna svjetla.

(5) Brod na mehanički pogon kraći od 7 metara, čija najveća brzina ne prelazi 7 čv, umjesto svjetala određenih u stavku 1. ovoga članka, smije pokazivati bijelo kružno svjetlo, i mora, ako je moguće, pokazivati također i bočna svjetla.

(6) Jarbolno svjetlo ili bijelo kružno svjetlo na brodu na mehanički pogon kraćem od 12 metara može se postaviti izvan uzdužnice broda ako se ne može postaviti na uzdužnicu broda, s tim da su bočna svjetla kombinirana u jednoj svjetiljci postavljena na uzdužnici broda ili koliko je moguće bliže uzdužnici broda na kojoj je postavljeno jarbolno svjetlo ili bijelo kružno svjetlo.

Članak 27.

Tegljenje i potiskivanje

(1) Brod na mehanički pogon, kad tegli, mora pokazivati:

a) umjesto svjetla propisanog u članku 26. stavak 1. točka a) ili točka b) ovog dijela Pravilnika – dva jarbolna svjetla u vertikalni jedno povrh drugog; ako duljina teglja, mjereno od krme tegljača do najzadnje točke teglja, prelazi 200 metara – tri takva svjetla u vertikalni jedno povrh drugoga,

b) bočna svjetla,

c) krmeno svjetlo,

d) svjetlo za tegljenje, u vertikalni povrh krmenog svjetla,

e) ako duljina teglja prelazi 200 metara, signalno tijelo oblika dvostrukog stošca, na mjestu gdje se najbolje može vidjeti.

(2) Ako su potiskivač i brod kojega on potiskuje čvrsto spojeni da čine jednu složenu jedinicu, drže se brodom na mehanički pogon i moraju pokazivati svjetla propisana u članku 26. ovog dijela Pravilnika.

(3) Brod na mehanički pogon, kad potiskuje naprijed ili tegli bočno, osim u slučaju da čini jednu složenu jedinicu, mora pokazivati:

a) umjesto svjetla propisanoga člankom 26. stavak 1. točka a) ili točka b) ovog dijela Pravilnika – dva jarbolna svjetla, u vertikalni jedno povrh drugoga,

b) bočna svjetla,

c) krmeno svjetlo.

(4) Brod na mehanički pogon, na kojega se odnose stavci 1. i 3. ovoga članka, mora također udovoljavati članku 26. stavak 1. točka b) ovog dijela Pravilnika.

(5) Tegljeni brod ili objekt, osim broda ili objekta iz stavka 7. ovoga članka, mora pokazivati:

a) bočna svjetla,

b) krmeno svjetlo,

c) ako dulja teglja prelazi 200 metara – signalno tijelo oblika dvostrukog stošca, na mjestu gdje se najbolje može vidjeti.

(6) Ako se bilo koji broj brodova tegli jedan uz drugoga ili potiskuje u grupi, moraju biti osvijetljeni kao jedan brod:

a) potiskivani brod naprijed, koji nije dio složene jedinice, mora na kraju prednjeg dijela pokazivati bočna svjetla,

b) brod koji je tegljen bočno mora pokazivati krmeno svjetlo i na kraju prednjeg dijela bočna svjetla.

(7) Slabo uočljiv, djelomično uronjen brod ili objekt, ili sastav takvih brodova ili objekata, koji se tegle, mora pokazivati:

a) ako je uži od 25 metara, jedno bijelo kružno svjetlo na prednjem krajnjem dijelu ili u njegovoj blizini i jedno takvo svjetlo na stražnjem krajnjem dijelu ili njegovoj blizini, osim što drakoni (plastični cilindri za tekućine, tzv. »kobasice«) ne trebaju isticati svjetlo na krajnjem prednjem dijelu ili njegovoj blizini,

b) ako je širok 25 metara ili više, dva dodatna bijela kružna svjetla, na najširim bočnim točkama ili blizu njih,

c) ako je dulji od 100 metara, dodatna bijela kružna svjetla između svjetala propisanih u točkama a) i b) ovoga stavka, tako da udaljenost između svjetala ne bude veća od 100 metara,

d) znak u obliku dvostrukog stošca na krajnjem stražnjem dijelu ili u njegovoj blizini, na posljednjem brodu ili objektu u teglju, a ako duljina teglja prelazi 200 metara, još jedan znak istog oblika postavljen na mjestu odakle se najbolje vidi i po mogućnosti što bliže prednjem dijelu teglja.

(8) Ako je zbog bilo kojih opravdanih razloga nemoguće da tegljeni brod ili objekt imaju svjetla ili znakove propisane u stavcima 5. i 7. ovoga članka, mora se poduzeti sve što je moguće da se tegljeni brod ili objekt osvijetli ili da se barem označi prisutnost takva broda ili objekta.

(9) Ako je zbog bilo kojih opravdanih razloga nemoguće da brod koji inače ne radi kao tegljač isticke svjetla propisana u stavcima 1. i 3. ovoga članka, od takvog se broda ne zahtijeva da istakne propisana svjetla kad tegli drugi brod koji je u opasnosti ili nekoj drugoj nuždi. Treba poduzeti sve što je moguće da se upozori na prirodu odnosa između broda tegljača i tegljenog broda, kako je to dopušteno odredbom članka 39. ovog dijela Pravilnika – posebno osvijetljavanje teglja.

Članak 28.

Jedrenjaci kad plove i brodovi na vesla

(1) Jedrenjak kad plovi treba pokazivati:

a) bočna svjetla,

b) krmeno svjetlo.

(2) Na jedrenjaku kraćem od 20 metara svjetla propisana stavkom 1. ovoga članka mogu se kombinirati u jednoj svjetiljci, koju treba postaviti na vrh ili blizu vrha jarbola gdje se svjetlo može najbolje vidjeti.

(3) Jedrenjak kad plovi, osim svjetala propisanih stavkom 1. ovoga članka, može isticati na vrhu ili blizu vrha jarbola gdje se može najbolje vidjeti, dva kružna svjetla postavljena vertikalno jedno poverh drugoga, od kojih je gornje crveno, a donje zeleno; ta se svjetla ne smiju pokazivati zajedno s kombiniranom svjetiljkom koja je dopuštena stavkom 2. ovoga članka.

(4) Jedrenjak kraći od 7 metara, ako je moguće, mora pokazivati svjetla propisana stavcima 1. ili 2. ovoga članka, ali ako to ne čini, mora držati pri ruci spremnu električnu džepnu svjetiljku ili upaljenu svjetiljku koja daje bijelu svjetlost i koju se mora pokazati dovoljno na vrijeme da se izbjegne sudar.

(5) Brod na vesla može pokazivati svjetla za jedrenjake propisane u odredbama ovoga članka, ali ako to ne čini, mora držati pri ruci spremnu električnu džepnu svjetiljku ili upaljenu svjetiljku koja daje bijelu svjetlost i koju mora pokazati dovoljno na vrijeme da se izbjegne sudar.

(6) Brod koji plovi na jedra, a istodobno se pokreće strojem, mora na svom prednjem dijelu, na mjestu gdje se najbolje može vidjeti, istaknuti znak u obliku stošca s vrhom okrenutim prema dolje.

Članak 29.

Ribarski brodovi

(1) Brodovi koji obavljaju ribolov, bilo da plove ili da su usidreni moraju pokazivati samo svjetla i znakove propisane odredbama ovoga članka.

(2) Brod koji obavlja ribolov potegačom (koćom), a pod tim se razumijeva vučenje mreže kroz vodu ili druge naprave upotrijebljene kao ribolovni pribor, mora pokazivati:

a) dva kružna svjetla postavljena u vertikali jedno poverh drugoga, od kojih je gornje zeleno, a donje bijelo, ili signalni znak koji se sastoji od dvaju stožaca postavljenih vertikalno jedan poverh drugoga tako da im se vrhovi spajaju,

b) jarbolno svjetlo prema krmi i višije od zelenog kružnog svjetla; brod kraći od 50 metara nije obavezan, ali može isticati to svjetlo,

c) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala propisanih u ovom stavku, bočna svjetla i krmeno svjetlo.

(3) Brod koji obavlja ribolov, ako to nije koćarenje, mora pokazivati:

a) dva kružna svjetla postavljena u vertikali jedno povrh drugoga, od kojih je gornje crveno, a dolje bijelo, ili signalni znak koji se sastoji od dvaju stožaca postavljenih vertikalno jedan povrh drugoga tako da im se vrhovi spajaju,

b) ako se ispuštena naprava proteže vodoravno više od 150 metara od broda, u smjeru pružanja naprave, jedno bijelo kružno svjetlo ili stožac okrenut vrhom prema gore,

c) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala propisanih u ovom stavku, bočna svjetla i krmeno svjetlo.

(4) Dodatni signali opisani u člancima 41. do 43. ovog dijela Pravilnika primjenjuju se na brod koji obavlja ribolov vrlo blizu drugih brodova koji su zauzeti ribanjem.

(5) Kad brod ne obavlja ribolov, ne smije pokazivati svjetla i znakove određene ovim člankom, nego jedino propisane za brod njegove duljine.

Članak 30.

Brodovi koji ne mogu manevrirati ili brodovi ograničene mogućnosti manevriranja

(1) Brod koji ne može manevrirati mora pokazivati:

a) dva crvena kružna svjetla postavljena u vertikali jedno povrh drugog na mjestu gdje se najbolje mogu vidjeti,

b) dvije kugle ili dva slična znaka postavljena u vertikali jedno povrh drugog na mjestu gdje se najbolje mogu vidjeti,

c) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala propisanih u ovom stavku, bočna svjetla i krmeno svjetlo.

(2) Brod ograničene mogućnosti manevriranja, osim broda koji obavlja razminiravanje mora pokazivati:

a) tri kružna svjetla postavljena u vertikali jedno povrh drugoga na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti; gornje i donje od tih svjetala moraju biti crvena, a srednje mora biti bijelo,

b) tri znaka postavljena u vertikali jedan povrh drugoga na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti; gornji i donji od tih znakova moraju biti oblika kugle, a srednji u obliku dvostrukog stošca,

c) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala propisanih u točki a) ovoga stavka, jarbolno svjetlo ili svjetla, bočna svjetla i krmeno svjetlo,

d) kad je usidren, osim svjetala i znakova propisanih u točkama a) i b) ovoga stavka, svjetlo, svjetla ili znak što su propisani člankom 33. ovog dijela Pravilnika.

(3) Brod na mehanički pogon koji tegli tako da je tegljenjem njemu i teglju ozbiljno ograničena mogućnost promjene kursa, mora osim svjetala ili znakova propisanih u članku

27. stavak 1. ovog dijela Pravilnika, pokazivati i svjetla ili znakove propisane u stavku 2. točke a) i b) ovoga članka.

(4) Brod koji je zauzet jaružanjem ili podvodnim radovima, kad je ograničene mogućnosti manevriranja, mora nositi svjetla i znakove propisane u stavku 2. točke a), b) i c) ovoga članka, a ako postoji kakva zapreka, osim toga mora pokazivati:

a) dva crvena kružna svjetla ili dvije kugle, postavljene u vertikali jedna poverh druge da se označi strana na kojoj postoji zapreka,

b) dva zelena kružna svjetla ili dva dvostruka stošca, postavljena u vertikali jedan poverh drugoga da se označi strana na kojoj drugi brod može proći,

c) kad je usidren, svjetla ili znakove propisane u ovom stavku, umjesto svjetala ili znakova propisanih u članku 33. ovog dijela Pravilnika.

(5) Kad je zbog veličine broda koji je zauzet ronilačkim radovima nemoguće da brod pokazuje sva svjetla i znakove koji su propisani u stavku 4. ovoga članka, tada mora pokazivati:

a) tri kružna svjetla postavljena u vertikali gdje se najbolje vide; gornje i donje svjetlo mora biti crveno, a srednje bijelo,

b) zastavu »A« Međunarodnog signalnog kodeksa na krutom materijalu, visoku najmanje 1 metar; izvedba mora biti takva da se zastava vidi sa svih strana obzorja.

(6) Brod koji obavlja razminiranje mora, osim svjetala propisanih za brodove na mehanički pogon u članku 26. ovog dijela Pravilnika, ili osim svjetala ili znakova propisanih za usidrene brodove u članku 33. ovog dijela Pravilnika, pokazivati i tri zelena kružna svjetla ili tri kugle. Jedno od tih svjetala ili znakova mora biti postavljeno blizu vrha prednjeg jarbola, a po jedno na krajevima križa prednjeg jarbola. Ta svjetla ili znakovi upozoravaju da je za druge brodove opasno približiti se na manje od 1000 metara od broda koji obavlja razminiranje.

(7) Brodovi kraći od 12 metara, osim brodova koji su zauzeti ronilačkim radovima, nisu obvezni pokazivati svjetla i znakove propisane u ovom članku.

(8) Signali propisani u ovom članku nisu signali brodova koji su u opasnosti i traže pomoć. Takvi signali propisani su u članku 40. ovog dijela Pravilnika.

Članak 31.

Brodovi ograničeni svojim gazom

Brod koji je ograničen svojim gazom, osim svjetala propisanih člankom 26. ovog dijela Pravilnika za brodove na mehanički pogon, može pokazivati na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti, tri crvena kružna svjetla postavljena u vertikali jedno poverh drugoga ili znak u obliku cilindra.

Članak 32.

Peljarski brodovi

(1) Brod koji obavlja peljarsku službu mora pokazivati:

a) na vrhu jarbola, ili blizu njega, dva kružna svjetla postavljena u vertikali jedno poverh drugoga, od kojih je gornje bijelo, a donje crveno,

b) kad plovi, dodatno, bočna svjetla i krmeno svjetlo,

c) kad je usidren, osim svjetala propisanih u točki a) ovoga stavka, svjetlo, svjetla ili znakove propisane u članku 33. ovog dijela Pravilnika za usidrene brodove.

(2) Kad peljarski brod ne obavlja peljarsku službu, mora pokazivati svjetla i znakove propisane za slične brodove njegove duljine.

Članak 33.

Usidreni i nasukani brodovi

(1) Usidreni brod mora pokazivati na mjestu gdje se najbolje može vidjeti:

a) na prednjem dijelu – jedno bijelo kružno svjetlo ili jednu kuglu,

b) na krmi ili blizu krme i niže od svjetla propisanoga točkom a) ovoga stavka – jedno bijelo kružno svjetlo.

(2) Brod kraći od 50 metara, umjesto svjetala propisanih stavkom 1. ovoga članka, može pokazivati jedno bijelo kružno svjetlo postavljeno na mjestu gdje se može najbolje vidjeti.

(3) Usidreni brod može, a ako je dugačak 100 metara i više mora, također, upotrijebiti dostupna radna ili druga svjetla za rasvjetu svojih paluba.

(4) Nasukani brod mora pokazivati svjetla propisana stavcima 1. i 2. ovoga članka i, osim toga, na mjestu gdje se najbolje vide:

a) dva crvena kružna svjetla postavljena u vertikali jedno poverh drugoga;

b) tri kugle postavljene u vertikali jedna poverh druge.

(5) Brod kraći od 7 metara kad je usidren, a da to nije u uskom kanalu ili blizu uskog kanala, plovnoa puta ili sidrišta ili blizu mjesta gdje drugi brodovi obično plove, nije obvezan pokazivati svjetla ili znak propisan u stavcima 1. i 2. ovoga članka.

(6) Brod kraći od 12 metara, kada je nasukan, nije obvezan pokazivati svjetla ili znakove propisane u stavku 4. točke a) i b) ovoga članka.

Članak 34.

Hidroavioni

Ako je hidroavionu ili WIG-u nemoguće pokazivati svjetla i znakove kojih su značajke i položaj propisani odredbama u člancima ove Glave, on mora pokazivati takva svjetla i znakove koji su po značajkama i položaju što je moguće sličniji.

Glava IV.

Zvučni i svjetlosni signali

Članak 35.

Definicije

Pojedini izrazi ove Glave Pravilnika imaju slijedeća značenja:

1. Riječ »*zviždaljka*« označuje svaku spravu za zvučnu signalizaciju s kojom se mogu proizvesti propisani zvukovi i koja udovoljava Tehničkim pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih objekata.
2. Izraz »*kratak zvižduk*« znači zvuk koji traje po prilici jednu sekundu.
3. Izraz »*dugi zvižduk*« znači zvuk koji traje četiri do šest sekundi.

Članak 36.

Oprema za zvučne signale

- (1) Brod duljine 12 metara ili više mora imati zviždaljku, brod duljine 20 metara ili više mora osim zviždaljke imati i zvono, a brod duljine 100 metara i više mora, osim toga, imati i gong čiji se ton i zvuk ne mogu zamijeniti tonom i zvukom zvona. Zviždaljka, zvono i gong moraju biti u skladu s Tehničkim pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih objekata. Zvono ili gong, ili oboje, mogu se zamijeniti drugom opremom odgovarajućih istovjetnih osobina zvuka, uz uvjet da je uvijek moguće proizvesti propisane zvučne signale ručno.
- (2) Brod kraći od 12 metara nije obvezan imati sprave za zvučnu signalizaciju propisane u stavku 1. ovoga članka, ali tada mora imati neko drugo sredstvo za davanje djelotvornog zvučnog signala.

Članak 37.

Signali za manevar i signali upozorenja

- (1) Kad su brodovi jedan drugome na vidiku, brod na mehanički pogon u plovidbi, kada manevrira na način koji je dopušten ili propisan ovim dijelom Pravilnika, mora označiti taj manevar slijedećim signalima zviždaljkom:
 - jedan kratki zvižduk – da bi označio »Mijenjam svoj kurs udesno«,
 - dva kratka zvižduka – da bi označio »Mijenjam svoj kurs ulijevo«,
 - tri kratka zvižduka – da bi označio »Moji strojevi voze krmom«.

(2) Svaki brod može signale zviždaljkom, određene u stavku 1. ovoga članka nadopuniti svjetlosnim signalima prikladno ponavljanima dok se ne obavi manevar:

a) ovi svjetlosni signali znače:

– jedan bljesak – »Mijenjam svoj kurs udesno«,

– dva bljeska – »Mijenjam svoj kurs ulijevo«,

– tri bljeska – »Moji strojevi voze krmom«,

b) svaki bljesak mora trajati oko jedne sekunde, a vremenski razmak između bljeskova, također, mora trajati oko jedne sekunde, dok vremenski razmak između uzastopnih signala ne smije biti manji od deset sekundi,

c) svjetlo koje se upotrebljava za ovaj signal, ako je postavljeno, mora biti bijelo kružno svjetlo, s najmanjim dometom vidljivosti od 5 milja i mora biti u skladu s Tehničkim pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih objekata.

(3) Kad brodovi vide jedan drugoga u uskome kanalu ili plovnome putu:

a) brod koji namjerava pretjecati drugi brod mora, u skladu s člankom 12. stavak 5. ovog dijela Pravilnika pokazati svoju namjeru sljedećim signalima zviždaljkom:

– dva duga zvižduka popraćena jednim kratkim, da bi označio »Namjeravam vas prestignuti s vaše desne strane«,

– dva duga zvižduka popraćena s dva kratka, da bi označio »Namjeravam vas prestignuti s vaše lijeve strane«,

b) kad brod koji se prestiže djeluje u skladu s člankom 12. stavak 5. ovog dijela Pravilnika, mora pokazati svoje slaganje sljedećim signalom zviždaljkom:

– redom: jedan dugi, jedan kratki, jedan dugi i jedan kratki zvižduk.

(4) Kad se brodovi koji su u vidokrugu približuju jedan drugome i kad iz bilo kojih razloga jedan od brodova ne razumije namjere ili postupke drugoga, ili sumnja da li drugi brod poduzima dovoljnu radnju za izbjegavanje sudara, mora svoju sumnju odmah označiti davanjem najmanje pet kratkih i brzih zvukova zviždaljkom. Taj se signal može nadopuniti svjetlosnim signalom od najmanje pet kratkih i brzih bljeskova.

(5) Brod koji se približuje okuci ili dijelu kanala ili plovnog puta gdje drugi brod može biti zaklonjen nekom zaprekom, mora se oglasiti jednim dugim zviždukom. Svaki drugi brod koji prilazi okuci ili je zaklonjen zaprekom, a čuo je taj signal, mora odgovoriti jednim dugim zviždukom.

(6) Ako su zviždaljke na brodu postavljene na međusobnoj udaljenosti većoj od 100 metara, za davanje zvučnih signala za manevriranje i upozorenja mora se upotrebljavati samo jedna zviždaljka.

Članak 38.

Zvučni signali pri smanjenoj vidljivosti

U području ili blizu područja smanjene vidljivosti, bilo danju ili noću, signali koji su propisani ovim člankom i koji se moraju davati jesu:

1. Brod na mehanički pogon, kad se kreće kroz vodu, mora davati jedan dugi zvižduk u vremenskim razmacima od najviše dvije minute;
2. Brod na mehanički pogon, kad plovi, ali kad je zaustavio stroj i ne kreće se kroz vodu, mora davati u vremenskim razmacima od najviše dvije minute dva uzastopna duga zvižduka odvojena intervalom od oko dvije sekunde;
3. Brod koji ne može manevrirati, brod ograničene mogućnosti manevriranja, brod ograničen svojim gazom, jedrenjak, brod koji obavlja ribolov i brod koji tegli ili potiskuje drugi brod, umjesto signala propisanih u točkama 1. ili 2. ovoga članka, moraju se oglasiti u vremenskim razmacima od najviše dvije minute s tri uzastopna zvižduka, i to: jednim dugim popraćenim s dva kratka;
4. Brod koji obavlja ribolov, dok je na sidru, i brod ograničene mogućnosti manevriranja, kada svoje radove obavlja usidren, umjesto signala propisanih u točki 7. ovoga članka, moraju davati zvučni signal propisan u točki 3. ovoga članka;
5. Tegljeni brod, ili ako se tegli više od jednog broda, samo posljednji brod u teglju, ako ima posadu, mora u razmacima ne duljim od dvije minute davati četiri uzastopna zvižduka, i to: jedan dugi zvižduk popraćen s tri kratka. Ako je moguće, taj signal treba davati neposredno iza signala što ga daje brod tegljač;
6. Kad su brod potiskivač i brod što ga on potiskuje čvrsto povezani u jednu složenu jedinicu, drži se da su brod na mehanički pogon i moraju davati signale propisane u točkama 1. ili 2. ovoga članka;
7. Usidreni brod mora, u vremenskim razmacima od najviše jedne minute, brzo zvoniti u zvono otprilike po pet sekundi. Brod duljine 100 ili više metara mora se oglašavati zvonom na pramčanom dijelu broda i, odmah nakon toga zvonjenja, gongom na krmenom dijelu broda, brzim udaranjem u gong u trajanju od pet sekundi. Osim toga, usidreni brod može davati tri uzastopna zvižduka, i to: jedan kratki, jedan dugi i jedan kratki, da bi skrenuo pozornost na svoj položaj i izbjegavanje mogućega sudara s brodom koji mu se približuje;
8. Nasukani brod mora davati signal zvonom, a ako je potrebno i gongom kako je to propisano točkom 7. ovoga članka, i osim toga, mora neposredno prije i poslije svakoga signala brzim zvonjenjem davati još po tri odijeljena i izrazita udarca u zvono. Dodatno, nasukani se brod može oglašavati odgovarajućim signalom zviždaljkom.
9. Brod duljine 12 metara ili više ali manje od 20 metara, nije obavezan davati signale zvonom propisane točkom 7. i 8. ovoga članka, ali ako ih ne daje, mora davati bilo kakve druge djelotvorne zvučne signale u vremenskim razmacima ne duljim od dvije minute.

10. Brod kraći od 12 metara nije obavezan davati signale navedene u ovome članku, ali ako ih ne daje, mora davati neke druge djelotvorne zvučne signale u vremenskim razmacima ne duljim od dvije minute.

11. Kad peljarski brod obavlja službu peljarenja, osim signala propisanih u točkama 1., 2. ili 7. ovoga članka, može davati signal za raspoznavanje koji se sastoji od četiri kratka zvižduka.

Članak 39.

Signali za privlačenje pažnje

(1) Ako je potrebno da se privuče pažnja drugog broda, svaki brod smije davati svjetlosne ili zvučne signale koje nije moguće pogreškom zamijeniti za neki signal koji je već propisan ovim dijelom Pravilnika, ili pak može upraviti svjetlosni snop reflektora u smjeru opasnosti, tako da ni jedan brod ne dovede u nepriliku.

(2) Svjetlosni signal za privlačenje pažnje mora biti takav da se ne može pogrešno protumačiti kao navigacijska oznaka. Primjenjujući odredbe ovoga članka treba izbjegavati upotrebu svjetala na prekide ili rotirajućih svjetala sa sjajem velike jakosti kao što su reflektori.

Članak 40.

Signali opasnosti

(1) Kad je brod u opasnosti i traži pomoć, mora upotrijebiti ili istaknuti signale opasnosti. Takvi signali koji, bilo da su upotrijebljeni ili istaknuti skupa ili odvojeno, pokazuju opasnost i potrebu za pomoći jesu:

- a) pucanj ili koji drugi eksplozivni signal ispaljen u razmacima od oko jedne minute,
- b) neprekidan zvuk bilo kojom spravom za davanje signala u magli,
- c) rakete ili prskalice koje bacaju zvjezdice crvene boje ispaljivane jedna za drugom u kratkim vremenskim razmacima,
- d) signal bilo kakvim signalnim sustavom koji se sastoji od grupe ...-... (SOS) Morseovim znacima,
- e) signal radio-telefonijom na VHF kanalu 16 koji se sastoji od izgovarane riječi »MAYDAY«,
- f) signal opasnosti N. C. predviđen Međunarodnim signalnim kodeksom,
- g) signal koji se sastoji od četverokutne zastave iznad ili ispod koje stoji kugla ili predmet sličan kugli,
- h) paljenje vatre na brodu (npr. gorenjem bačava katrana, ulja itd.),
- i) raketa s padobranom ili ručna baklja koja daje crveno svjetlo,

j) dimni signal koji je narančaste boje,

k) ponavljanje polaganog dizanja i spuštanja raširenih ruku,

l) dojava opasnosti putem digitalnog selektivnog poziva (DSC) odaslanog na:

– VHF kanalu 70, ili

– MF/HF na frekvencijama 2187.5 kHz, 8414.5 kHz, 4207.5 kHz, 6312 kHz, 12577 kHz ili 16804.5 kHz,

m) dojava opasnosti odaslana putem Inmarsat ili brodske zemaljske postaje drugog pružatelja mobilne satelitske usluge

n) signali odaslani putem radiofarova za označavanje položaja u nuždi,

o) odobreni signali odaslani radiokomunikacijskim sustavima, uključujući radarske transpondere na plovnim objektima za spašavanje.

(2) Primjena ili isticanje bilo kojega od navedenih signala, osim u svrhu označavanja opasnosti i potrebe za pomoći, kao i upotreba drugih signala koji bi se mogli zabunom zamijeniti za neki od tih signala, zabranjena je.

(3) Pored signala iz stavka 1. ovog članka brod može, u skladu s Međunarodnim signalnim kodeksom, Međunarodnim aeronautičkim i pomorskim priručnikom traganja i spašavanja – Svezak III koristiti i sljedeće signale:

a) komad platna obojen narančasto s crnim četverokutom i krugom, ili drugim odgovarajućim znakom (radi identifikacije iz zraka),

b) marker za signalizaciju (signalna boja za vodu).

Glava V.

Dopunski signali za ribarske brodove koji love vrlo blizu jedan drugoga

Članak 41.

Opća odredba

Svjetla koja su navedena u ovoj Glavi, ako se pokazuju u skladu s člankom 29. stavak 4. ovog dijela Pravilnika, moraju se postaviti na mjesto odakle se mogu najbolje vidjeti; moraju biti udaljena barem 0,9 metara od svjetala propisanih u članku 29. stavak 2. točka a) i stavak 3. točka a) ovog dijela Pravilnika, ali na nižoj razini; moraju biti vidljiva sa svih strana obzorja, na manjoj udaljenosti nego svjetla propisana u ovom dijelu Pravilnika za ribarske brodove, ali najmanje do udaljenosti od 1 milje.

Članak 42.

Signali za kočare

(1) Kad su brodovi duljine 20 ili više metara na koćarenju, bilo da upotrebljavaju pridnenu ili lebdeću opremu, moraju pokazivati:

- a) kad spuštaju mreže – dva bijela svjetla u vertikalnoj liniji,
- b) kad povlače mreže – jedno bijelo svjetlo vertikalno povrh crvenoga svjetla,
- c) kad se mreža zapela o neku zapreku – dva crvena svjetla u vertikalnoj liniji.

(2) Svaki brod duljine 20 ili više metara koji je na koćarenju u paru mora pokazivati:

- a) noću – reflektor upravljen naprijed i u smjeru drugoga broda u paru,
- b) kad spušta ili povlači mreže ili su mreže zapele o neku zapreku – svjetla propisana u stavku 1. ovoga članka.

(3) Brod kraći od 20 metara na koćarenju bilo da upotrebljava pridnenu ili lebdeću opremu ili kočari u paru može pokazivati odgovarajuća svjetla prema stavicima 1. ili 2. ovoga članka.

Članak 43.

Signalizacija za plivanje

Brodovi koji obavljaju ribolov plivačicom mogu pokazivati dva žuta svjetla vertikalno jedno povrh drugoga. Ta svjetla moraju naizmjenice bljeskati svake sekunde s jednakim trajanjem svjetla i tame, a mogu se pokazivati samo kad je brod priječen svojom ribolovnom opremom.

Dio treći

SIGURNOST PLOVIDBE U UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 44.

Radi izbjegavanja sudara na moru u unutarnjih morskih vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, plovni objekti su dužni postupati prema odredbama ovog Dijela Pravilnika.

Glava I.

Uvjeti sigurnosti pomorske plovidbe

Članak 45.

(1) Plovni objekti kraći od 24 metra bez obzira na vrstu pogona dužni su pri plovidbi, uplovljenju, i isplovljenju u lukama, ulazima u luke u polukrugu od jedne nautičke milje, računajući od ulaza u luke, te u uskim kanalima unutarnjih morskih voda, ako za određene dijelove unutarnjih morskih voda posebnim propisima nije drukčije određeno, uklanjati se s puta većim plovnim objektima.

(2) U područjima unutarnjih morskih voda iz stavka 1. ovog članka plovni objekti koji ulaze u luku, rijeku ili uski kanal ne smiju ometati manevriranje plovnim objektima koji izlaze iz luke, rijeke ili uskog kanala.

(3) Ako plovni objekti koji imaju prednost u manevriranju prema odredbama stavka 1. i 2. ovog članka, drže da ostali brodovi ne postupaju prema tim odredbama, moraju ih na to upozoriti s najmanje pet kratkih i brzih zvučnih signala.

Članak 46.

(1) Ribarski brodovi i ribarske brodice ne smiju u lukama ribariti pomoću svjetala, a u ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda iz članka 45. stavak 1. mogu upotrebljavati samo zaklonjena svjetla, tako da ne ometaju dobru i slobodnu vidljivost drugim plovnim objektima.

(2) Ako ribarski brodovi ili ribarske brodice svojim svjetlima ometaju vidljivost, dužni su na dani signal broda, koji se sastoji od jednog dugog zvuka zviždaljkom, ugasiti ili zakloniti svoja svjetla.

Članak 47.

Plovni objekti dok plove kroz tjesnace, kanale, ušća rijeka, pored nezaštićenih obala i mjesta gdje se izvode obalni ili podvodni radovi i na mjestima gdje su postavljeni i objavljeni znakovi upozorenja, dužni su ploviti takvom brzinom da valovi izazvani njegovom plovidbom ne ugroze i ne nanesu štetu drugim pomorskim objektima na obali na moru, te obalnim podvodnim radovima.

Članak 48.

(1) Brodovi, jahte, brodice i hidroavioni prilikom plovidbe unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske ne smiju se približavati obali, i to:

- brodovi i hidroavioni, na udaljenost manju od 300 m;
- jahte na udaljenost manju od 150 m;
- motorne brodice i jedrilice na udaljenost manju od 50 m.

(2) Hidroavion može sletjeti na morsku površinu odnosno poletjeti s morske površine na udaljenosti ne manjoj od 300 m od obale.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka hidroavion može sletjeti na morsku površinu odnosno poletjeti s morske površine na udaljenosti ne manjoj od 150 m od obale, uz odobrenje kapetanije pri čemu mjesto polijetanja/slijetanja mora biti objavljeno u Oglasu za pomorce.

(4) Hidroavion je dužan prijaviti mjesto i procijenjeno vrijeme polijetanja odnosno slijetanja nadležnoj kapetaniji najkasnije 30 minuta prije polijetanja hidroaviona putem VHF kanala 10 odnosno 16. Slijetanje i polijetanje dopušteno je samo danju u vizualnim meteorološkim uvjetima.

(5) Iznimno plovila i hidroavioni iz stavka 1. ovoga članka mogu ploviti i na manjim udaljenostima od obale radi uplovljenja u luku i sidrište ili pristajanja uz obalu ako to zahtijeva konfiguracija plovnog puta, ali su pri tome dužni smanjiti brzinu u tolikoj mjeri da mogu lako i brzo obaviti manevar skretanja i zaustavljanja.

(6) Brodice na vesla, daske za jedrenje i jahanje na valovima, kanui, kajaci, gondole, sandoline i pedaline smiju ploviti i na udaljenosti manjoj od 50 m od obale.

(7) U akvatoriju pored plaže jahte i brodice moraju ploviti na udaljenosti većoj od 50 m od ograde uređene plaže, odnosno 150 m od obale prirodne plaže.

(8) Gliseri i brodice na mlazni pogon (skuteri, jet ski, brodica na zračnom jastuku i sl.) mogu glisirati samo na udaljenosti većoj od 300 metara od obale i to na području na kojem istima nije zabranjeno glisirati.

(9) Područja na kojima je gliserima i brodicama na mlazni pogon zabranjeno glisirati, određuje nadležna kapetanija.

Članak 49.

(1) Prilikom odabiranja mjesta za sidrenje osoba koja upravlja plovnim objektom mora voditi računa o mjestima gdje je sidrenje zabranjeno, kao i o usidrenim plovnim objektima.

(2) Sidrenjem se ne smije ometati plovidba drugih plovnih objekata.

(3) U akvatoriju od nautičkog sidrišta prema obali, te na udaljenosti do 150 m od nautičkog sidrišta u pravcu pučine zabranjeno je sidrenje pomorskih objekata i hidroaviona vlastitim sidrenim sustavom, osim u slučaju više sile ili nevolje na moru.

Članak 50.

Zabranjeno je sa pomorskih objekata ili kopna na bilo koji način (radio, vizualno ili zvučno) davati lažne signale opasnosti, poruke pogibelji, hitnosti ili sigurnosti, kao i lažne znakove identifikacije.

Glava II.

Automatski sustav identifikacije broda i zapisivač podataka o putovanju

Članak 51.

Za potrebe ove glave pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

– *Rezolucija IMO-a A.917(22)* – je rezolucija Međunarodne pomorske organizacije 917(22) pod naslovom »Smjernice za uporabu sustava AIS na brodu«, kako je izmijenjena rezolucijom IMO-a A.956(23), te njene kasnije izmjene i dopune;

– *VDR – zapisivač podataka o putovanju* – je uređaj čija je svrha da pomogne prilikom utvrđivanju uzroka pomorske nesreće. Funkcionalni zahtjevi kojima mora udovoljavati VDR dani su Poglavljem V. SOLAS Konvencije i IMO rezolucijom A.861(20) i normi IEC 61996., sa svim kasnijim izmjenama i dopunama;

– *S – VDR* – pojednostavljeni zapisivač podataka o putovanju – je uređaj čija je svrha da pomogne prilikom utvrđivanja uzroka pomorske nesreće. Funkcionalni zahtjevi kojima mora udovoljavati *S – VDR* dani su Poglavljem V. SOLAS Konvencije;

– IMO kodeks je kodeks za istrage pomorskih nesreća i nezgoda, kojeg je usvojila Međunarodna pomorska organizacija Rezolucijom Skupštine A.849 od 27. studenoga 1997. godine, sa svim izmjenama i dopunama.

– *LRIT* je sustav praćenja i identifikacije brodova na velikoj udaljenosti (Long Range Identification and Tracking) u skladu s Pravilom 19-1, Poglavlja V, SOLAS konvencije.

Članak 52.

(1) Svi brodovi neovisno o državnoj pripadnosti koji uplovljavaju u luke Republike Hrvatske ili plove u neškodljivom prolasku moraju biti opremljeni automatskim sustavom identifikacije broda koji udovoljava zahtjevima poglavlja V, SOLAS konvencije sukladno vremenskom rasporedu propisanom u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

(2) Zapovjednik broda opremljenog sustavom iz stavka 1. ovog članka, odgovoran je za stalnu uporabnost i neprekinuti rad sustava, osim u slučajevima kada je međunarodnim sporazumima, ugovorima ili normama predviđena zaštita navigacijskih podataka.

(3) Uporabnošću iz stavka 2. ovog članka smatrat će se automatsko davanje točnih informacija odgovarajuće opremljenim obalnim stanicama, drugim brodovima, letjelicama, uključujući identitet broda, vrstu, položaj, kurs, brzinu, navigacijski status i druge informacije koje se odnose na sigurnost, te razmjena podataka s obalnim stanicama, te korištenje u skladu s Rezolucijom IMO-a A.917(22).

Članak 53.

(1) Svaki ribarski brod dužine 15 metara preko svega ili više hrvatske državne pripadnosti ili ribarski brod koji se nalazi ili plovi unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske ili iskrcava ulov u Republici Hrvatskoj mora biti opremljen automatskim sustavom identifikacije broda (AIS) klase A koji udovoljava zahtjevima poglavlja V., SOLAS konvencije sukladno vremenskom rasporedu propisanom u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

(2) Ribarski brodovi iz stavka 1. ovog članka dužni su osiguravati stalnu uporabnost i neprekinuti rad sustava. U iznimnim slučajevima, automatski sustav identifikacije broda (AIS) može biti isključen ukoliko zapovjednik broda to smatra neophodnim za sigurnost i sigurnosnu zaštitu broda.

Članak 54.

Svi brodovi koji uplovljavaju u luke Republike Hrvatske moraju biti opremljeni VDR-om kako slijedi:

– putnički brodovi i brza putnička plovila na međunarodnim putovanjima

– teretni brodovi bruto tonaže 3000 i više građeni nakon 1. srpnja 2002.

– teretni brodovi bruto tonaže 3000 i više na međunarodnim putovanjima građeni prije 1. srpnja 2002. danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji koji može biti S-VDR.

Članak 55.

Brodovi na koje se primjenjuje Pravilo 19-1 poglavlja V. SOLAS konvencije s pripadajućim standardima i funkcionalnim zahtjevima odobrenim od strane Međunarodne pomorske organizacije moraju biti opremljeni LRIT opremom koja udovoljava tim standardima i zahtjevima ako pristaju u luke u Republici Hrvatskoj.

Dio četvrti NADZOR I UPRAVLJANJE POMORSKIM PROMETOM

Glava I. Opće odredbe

Članak 56.

(1) Odredbe ovog dijela Pravilnika primjenjuju se na nadzor i upravljanje pomorskim prometom i pomorske objekte koji se nalaze ili plove unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem i zaštićenim ekološko-ribolovnim pojasom Republike Hrvatske.

(2) Ništa propisano ovim dijelom Pravilnika ne oslobađa pomorski objekt od odgovornosti za sigurnost plovnog objekta, sigurnost plovidbe, ljudske živote i zaštitu morskog okoliša.

Članak 57.

Definicije

1. *VTS usluge* jesu informacijska podrška – usluge pružanja podataka od značaja za sigurnu plovidbu pomorskim objektima, te mogu uključivati i usluge pružanja plovidbenih savjeta i podrške u plovidbi pomorskim objektima, kao i poslove organizacije plovidbe i upravljanja pomorskim prometom.

2. *VTS služba* je VTS Hrvatska – služba nadzora i upravljanja pomorskim prometom Ministarstva i lučkih kapetanija koja je ovlaštena za pružanje VTS usluga i koja ima mogućnost međudjelovanja s pomorskim objektima i reagiranja u promjenjivim plovidbenim okolnostima, a čiji zadatak jest uspostaviti prometno-plovidbeni tijek u kojem svi sudionici pomorskog prometa ostvaruju postavljene ciljeve uz zadovoljavanje uvjeta sigurnosti plovidbe i zaštite okoliša te poštivanje propisa koji se odnose na plovidbu.

3. *VTS područje* je područje koje obuhvaća unutarnje morske vode, teritorijalno more i zaštićeni ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske u kojem se obavljaju poslovi nadzora i upravljanja pomorskim prometom, a koje se sastoji od više VTS sektora.

4. *VTS sektor* je dio VTS područja koje obuhvaća navigacijsku cjelinu te koje omogućuje nadzor i upravljanje plovidbom od strane VTS operatora. VTS operator istodobno može nadzirati više sektora; VTS sektor može biti: sektor nadzora (Surveillance area), sektor

upravljanja (Routing area), sektor manevriranja (Manoeuvring Area) i sektor zabranjene plovidbe (Exclusion Area)

5. *VTS centar* je centar iz kojeg VTS služba pruža VTS usluge; svaki VTS sektor može imati svoj VTS pod-centar

6. *VTS operater (VTSO)* je na odgovarajući način osposobljen službenik u službi nadzora i upravljanja pomorskim prometom koji je raspoređen na radno mjesto u VTS Hrvatska i ovlašten pružati VTS usluge

7. *VTS plan plovidbe* je plan kretanja plovnog objekta VTS područjem koji je međusobno dogovoren i utvrđen između VTS operatera i plovnog objekta;

8. *VTS prikaz pomorskog prometa* je situacijski prikaz plovnih objekata i njihovog kretanja VTS područjem, kao i drugih raspoloživih podataka o okolnostima koje utječu na pomorski promet, a koji je na raspolaganju VTS operateru radi procjene situacije i pružanja VTS usluga

9. *Lučki kontrolni centar* (u daljnjem tekstu: LKC) je služba lučke uprave u luci otvorenoj za međunarodni javni promet koja prati pristajanje, sidrenje, boravak i plovidbu plovnih objekata na lučkom području 24 sata dnevno ustrojena u skladu s posebnim propisima;

10. *Odredište* – luka, sidrište, ili bilo koje drugo mjesto prema kojem brod plovi.

11. *VTMIS sustav* je tehnički sustav za nadzor i upravljanje pomorskim prometom kojeg čine uređaji i oprema za automatsku identifikaciju brodova (AIS), radarski uređaji i oprema, pomorski radiokomunikacijski uređaji i oprema, elektroničke pomorske karte i sustav nadzornih kamera, kao i Initegrirani pomorski informacijski sustav – CIMIS.

12. *bdijenje* je kontinuirana dostupnost pomorskog objekta u stalnom slušanju propisanih VHF radijskih kanala ovisno o opremljenosti pomorskog objekta.

13. *VHF radijski kanal* je kanal za radiotelefoniju u VHF valnom području (od 156 MHz do 174 MHz) kako su definirani Prilogom 18, Međunarodnog pravilnika o radiokomunikacijama Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU). Za rad VHF pomorske radijske službe koristi se 56 VHF kanala od kojih VHF kanal 16 (156.800 MHz) služi za pozivanje i komunikaciju u slučaju pogibelji, te za pozivanje u svrhu ostale komunikacije, VHF kanal 70 (156.525 MHz) služi za DSC poziv, bez obzira na vrstu poziva, dok ostali VHF kanali služe za sve ostale vrste komunikacije.

14. *Komunikacija* je predaja i primanje govornih ili pisanih poruka, odnosno podataka, na frekvencijama VHF radijskih kanala propisanih Međunarodnim pravilnikom o radiokomunikacijama koji regulira namjenu i redoslijed korištenja radijskih kanala za radiotelefoniju u VHF valnom području.

Glava II. VTS usluge

Članak 58.

(1) VTS usluge uspostavljaju se u VTS području u skladu s:

– Pravilom 12. Glave V. SOLAS Konvencije radi sigurnosti i učinkovitosti pomorskog prometa i zaštite morskog okoliša od onečišćenja sa plovnih objekata,

– IALA VTS priručnikom, IALA Preporukama V 120, V127, V 136.

(2) VTS usluge pružaju se u skladu s odredbama ove Glave Pravilnika i Poslovníkom VTS službe.

(3) Podrobni podaci o VTS uslugama objavljuju se na službenim navigacijskim kartama i priručnicima Hrvatskog hidrografskog instituta.

Članak 59.

(1) VTS služba pruža informacijsku podršku (Information Service – IS) (u daljnjem tekstu: IS) od značaja za sigurnu plovidbu pomorskim objektima u VTS području.

(2) Informacijska podrška iz stavka 1. ovog članka obuhvaća uslugu pružanja sljedećih podataka:

- a. podatke o drugim plovnim objektima u VTS području,
- b. meteorološke i hidrografske podatke,
- c. podatke o prihvatu broda u luci (vez/sidrište)
- d. podatke o peljarenju,
- e. podatke o uvjetima na plovnom putu,
- f. podatke o stanju objekata sigurnosti plovidbe,
- g. podatke o opasnostima koje mogu predstavljati ugrozu plovnim objektima,
- h. druge podatke koji mogu biti od utjecaja za sigurnost pomorskog prometa.

(3) Informacijska podrška iz stavka 1. ovog članka može obuhvaćati uslugu pružanja podataka pomorskim objektima u slijedećim slučajevima:

- a. kada je očita neposredna i ozbiljna opasnost od pomorske nezgode,
- b. kada pomorski objekt ne poštuje opća pravila struke koja se odnose na sigurnost plovidbe i time neupitno ugrožava sigurnost plovidbe ili okoliša,
- c. kada pomorski objekt ne poštuje propise koji se odnose na sigurnost plovidbe ili plovidbu općenito,
- d. kada pomorski objekt ne raspolaže s dovoljno informacija o mogućoj prijetnji sigurnosti plovidbe ili je to vrlo vjerojatno,

e. kada bi uobičajena primjena pravila struke pomorskog objekta u nekom kasnijem trenutku mogla stvoriti složene prometno-plovidbene okolnosti.

(4) Usluga pružanja podataka iz stavka 1. i 2. ovog članka daje se prilikom obveznog javljanja plovnog objekta, na zahtjev plovnog objekta ili kada VTSO procijeni neophodnim za sigurnost pomorskog prometa.

(5) Usluga pružanja podataka iz stavka 3. ovog članka daje se kada VTSO procijeni neophodnim za sigurnost pomorskog prometa ili zaštitu morskog okoliša.

(6) Plovni objekt je dužan na vlastitu odgovornost uzeti u razmatranje podatke pružene u skladu s odredbama ovog članka.

(7) Podaci iz stavka 2. točke b) ovog članka temelje se na službenim meteorološkim izvješćima Državnog hidrometeorološkog zavoda – Pomorskog meteorološkog centra Split.

(8) Podaci iz stavka 2. točke f. ovog članka temelje se na službenim obavijestima za pomorce (radiooglasi, SECURITE poruke i dr.).

Članak 60.

(1) VTS služba daje plovidbene savjete i podršku u plovidbi (Navigational Assistance Service – NAS) (u daljnjem tekstu: NAS) pomorskim objektima u VTS području kako bi se omogućilo zapovjedniku donošenje odluka kojima se sigurno i bez ugrožavanja plovnog objekta, ljudskih života ili okoliša ostvaruju plovidbene zadaće.

(2) Plovidbeni savjeti i podrška u plovidbi iz stavka 1. ovog članka obuhvaća sljedeće podatke:

a. podatke o kursu i brzini preko dna plovnog objekta

b. podatke o poziciji plovnog objekta u odnosu na smjer plovnog puta ili u odnosu na waypoint u skladu s VTS planom plovidbe

c. podatke o poziciji, identitetu i namjerama drugih plovniha objekata u blizini;

d. upozorenja na pojedine plovne objekte u plovidbi

(3) Usluga iz stavka 1. ovog članka daje se na izričiti zahtjev plovnog objekta, te izričitu potvrdu VTSO-a i isključivo je savjetodavna.

(4) Plovni objekt može zatražiti uslugu iz stavka 1. ovog članka u otežanim uvjetima za navigaciju ili otežanim meteorološkim uvjetima u slučaju kvara ili nepravilnosti u radu navigacijske opreme plovnog objekta ukoliko nije ugrožena sigurnost broda, ljudi ili okoliša, te može zatražiti utvrđivanje VTS plana plovidbe.

(5) Pružanje usluge iz stavka 1. ovog članka započeti će kada se ispune sljedeći uvjeti:

a. VTSO i zapovjednik postignu dogovor u svezi komunikacijskih procedura, VTSMIS uređaja pomoću kojeg ili kojih se pruža usluga i VTS plana plovidbe.

b. VTSO izvršiti zapovjednika da prihvaća pružanje usluge.

(6) Plovni objekt je dužan na vlastitu odgovornost uzeti u razmatranje podatke pružene u skladu s odredbama ovog članka.

(7) Podaci iz stavka 2. ovog članka temelje se na VTS prikazu pomorskog prometa.

(8) VTSO će nadzirati rezultate savjeta pruženih u skladu s odredbama ovog članka.

Članak 61.

(1) VTS služba obavlja poslove organizacije plovidbe i upravljanja pomorskim prometom (Traffic Organization Service – TOS) (u daljnjem tekstu: TOS) kako bi se spriječio razvoj mogućih opasnih prometno-plovidbenih situacija i omogućila sigurna i učinkovita plovidba plovniha objekata.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovog članka VTSO može dati sljedeće obvezujuće upute jednom ili više pomorskih objekata ili svim pomorskim objektima u VTS sektoru upravljanja:

a. zabraniti prolaz ili zabraniti plovidbu određenim područjem nekom plovnom objektu ili skupini plovniha objekata,

b. zabraniti pretjecanje ili utvrditi područje pretjecanja,

c. zabraniti isplovljenje iz luke ili sa sidrišta ili ulazak u VTS sektor upravljanja,

d. zabraniti uplovljenje u luku ili sidrenje ili izlazak iz sektora upravljanja,

e. razdvojiti pomorski promet vremenski i/ili prostorno,

f. dopustiti ili ograničiti brzinu preko dna,

g. odrediti kurs ili VTS plan putovanja za brodove koji prevoze opasne ili onečišćujuće tvari ili obavljaju tegljenje ili su na drugi način ograničenih sposobnosti manevriranja,

h. zabraniti sidrenje i odrediti područje sidrenja.

(3) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovog članka VTSO daje sljedeća dopuštenja pomorskim objektima u VTS sektoru upravljanja:

a. dopuštenje za ulazak u sektor upravljanja

b. dopuštenje za isplovljenje u sektor upravljanja

c. dopuštenje za sidrenje u sektor upravljanja

d. dopuštenje za odstupanje od primjene odredbi Dijela trećeg i Dijela četvrtog ovog Pravilnika i posebnog propisa kojim se uređuje plovidba u određenim morskim područjima Republike Hrvatske kada je isto predviđeno tim propisima

(4) U obavljanju poslova iz stavka 2. točke e. VTSO može:

a. odrediti brodsku sigurnosnu zonu (ship safety zone) – kružnicu oko pomorskog objekta unutar koje je zabranjen pristup svim drugim brodovima osim uz posebno odobrenje pri čemu će veličina zone odgovarati dimenzijama plovnog puta, veličini i karakteristikama pomorskog objekta, teretu i stupnju rizika.

b. odrediti vremensko razdvajanje pomorskog prometa na način da se plovnom objektu osigura isključiva uporaba određenog područja ili ograničenog prolaza na određeno vremensko razdoblje.

c. odrediti razdvajanje pomorskog prometa prema udaljenosti pri čemu se pomorskim objektima utvrđuje minimalna međusobna udaljenost s ciljem prolaza čitavih ili određenih područja i ograničenih prolaza.

(5) Obvezujućim uputama i dopuštenjima iz stavka 2., 3. i 4. ovog članka zapovjednik se obvezuje obaviti određenu radnju i postići određeni plovidbeni cilj pri čemu je način izvedbe određene radnje odgovornost zapovjednika.

(6) Upute i dopuštenja iz stavka 2., 3. i 4. ovog članka temelje se na VTS prikazu pomorskog prometa.

Članak 62.

(1) VTS služba obavlja poslove nadzora nad sigurnosti plovidbe i prikupljanja podataka o pomorskim objektima i pomorskom prometu VTMIS sustavom u VTS području.

(2) VTS služba nadzire primjenu sustava usmjerene i odijeljene plovidbe na Jadranskom moru koje je usvojila Međunarodna pomorska organizacija i koji su objavljeni u dokumentima COLREG.2/Circ. 54 od 28. svibnja 2004. i COLREG.2/Circ. 58 od 11. prosinca 2006. te oglasima za pomorce Hrvatskoga hidrografskoga instituta, Svezak 11 iz studenoga 2004. i svezak 3 iz ožujka 2007. u VTS području.

(3) VTS služba nadzire primjenu Rezolucije Odbora za sigurnost plovidbe IMO-a MSC.139(76) od 5. prosinca 2002. godine kako je objavljena u Oglasu za pomorce Hrvatskoga hidrografskoga instituta, Svezak 5 od svibnja 2003. o obveznom sustavu javljanja brodova ADRIREP u VTS području.

(4) VTS služba u slučajevima iz Dijela V. ovog Pravilnika VTS usluge pruža na zahtjev MRCC Rijeka ili nadležne lučke kapetanije.

(5) Radi obavljanja poslova iz ovog članka VTSO je ovlašten stupiti u komunikaciju s pomorskim objektom i zatražiti podatke o pomorskom objektu, drugim pomorskim objektima ili pomorskom prometu u neposrednoj blizini tog pomorskog objekta.

Članak 63.

(1) VTS područje dijeli se na sljedeće VTS sektore u kojima se pojedine VTS usluge pružaju na dodijeljenim VHF radijskim kanalima:

- a. sektor A – VTS usluge: IS iz članak 59. stavak 3.); VHF radijski kanali: Ch10, Ch60
- b. sektor B – VTS usluge: IS; VHF radijski kanali: Ch10, Ch60
- c. Sektor RIJEKA – VTS usluge: IS, TOS VHF radijski kanali: Ch14,, Ch 62
- d. Sektor ZADAR – VTS usluge: IS, TOS; VHF radijski kanali: Ch12, Ch60
- e. Sektor ŠIBENIK – VTS usluge: IS, TOS; VHF radijski kanali: Ch14, Ch60
- f. Sektor SPLIT – VTS usluge: IS, TOS; VHF radijski kanali: Ch12, Ch62
- g. Sektor PLOČE – VTS usluge: IS, TOS; VHF radijski kanali: Ch14
- h. Sektor DUBROVNIK – VTS usluge: IS, TOS; VHF radijski kanali: Ch12

(2) Pored VTS sektora iz stavka 1. ovog članka VTS područje dijeli se na sljedeće sektore manevriranja u kojima se pojedine VTS usluge pružaju na definiranim VHF radiokomunikacijskim kanalima:

- a. Pula: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- b. Rijeka: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- c. Zadar: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- d. Šibenik: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- e. Split: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- f. Ploče: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9,
- g. Dubrovnik: VTS usluge: IS iz članka 59. stavak 3., Ch9.

(3) U sektorima manevriranja iz stavka 2. ovog članka, te u lučkim područjima VTS služba pruža VTS usluge samo u slučaju neposredne i ozbiljne opasnosti za sigurnost plovidbe.

(4) Granice sektora iz stavka 1. i 2. ovog članka propisane su skupovima geografskih koordinata i grafičkim prikazima u Prilogu 2. koji čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(5) Sektori iz stavka 1. točaka c.-h. jesu sektori upravljanja.

(6) Radijski kanali Ch60 i Ch62 sekundarni su VTS VHF radijski kanali na kojima se pružanje VTS usluga, bdijenje i komunikacija obavlja ukoliko VTSSO tako zatraži od jednog, više ili svih plovnih objekata u VTS sektoru.

Članak 64.

(1) U sektorima manevriranja i lučkom području tijelo koje upravlja lukom pruža usluge lučkih kontrolnih centara odnosno lučkih operativnih centara na VHF radijskom kanalu VTS sektora.

(2) U slučajevima iz članka 68. stavka 1. i 3. ovog članka tijelo koje upravlja lukom/LKC dužno je pomorskom objektu dati ili uskratiti odobrenje za privez/sidrenje ili redosljed priveza/sidrenja odnosno odobrenje za isplovljenje, a sve uz suglasnost kapetanije, te dati sljedeće podatke:

A. mjesto sidrenja/priveza ili

B. redosljed priveza/sidrenja odnosno odobrenje za isplovljenje,

C. podatke o lučkim uslugama.

(3) Odobrenje iz stavka 2. ovog članka izdaje se nakon ukrcaja peljara, ukoliko brod uzima peljara.

(4) Pored obveza javljanja iz članka 68. i usluga iz stavaka 2. ovog članka tijelo koje upravlja lukom može uz suglasnost nadležne lučke kapetanije posebnim aktom utvrditi i druge obveze komunikacije, usluge lučkih kontrolnih centara i obveze pomorskih objekata u lučkom području ukoliko se istima ne ometa ili sprječava pružanje VTS usluga, u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje red u lukama.

Glava III. Sustav javljanja i obveze bdijenja

Članak 65.

(1) Sustav obveznog javljanja plovnih objekata uspostavlja se u skladu s:

- točkom 4. Pravila 11. Glave V. SOLAS Konvencije radi sigurnosti i učinkovitosti pomorskog prometa i zaštite morskog okoliša od onečišćenja sa plovni objekata,
- preporukama IMO Rezolucije A.851(20).

(2) Odredbe ove Glave Pravilnika ne utječu na obveze javljanja brodova prema Rezoluciji Odbora za zaštitu morskog okoliša IMO-a, MSC.139(76) od 5. prosinca 2002. godine kako je objavljena u Oglasu za pomorce Hrvatskoga hidrografskoga instituta, Svezak 5 od svibnja 2003. godine, te na druge obveze javljanja pomorskih objekata utvrđene posebnim propisima.

(3) Odredbe ove Glave Pravilnika koje se odnose na plovni objekt primjenjuju se na zapovjednika i posadu plovnog objekta.

(4) Odredbe ove Glave Pravilnika u pogledu obveza javljanja ne primjenjuju se na ratne brodove za koje se posebnim postupcima utvrđuju obveze javljanja.

(5) Podaci o sustavu obveznog javljanja plovnih objekata objavljuju se na službenim navigacijskim kartama i priručnicima Hrvatskog hidrografskoga instituta.

Članak 66.

(1) Brodovi i jahte kada se nalaze ili plove VTS područjem, osim Sektora A, dužni su bdjeti na VHF radijskom kanalu VTS sektora u kojem se nalaze.

(2) Brodovi i jahte koje se nalaze ili plove Sektorom A, te ostali pomorski objekti koji se nalaze ili plove VTS područjem i imaju brodsku VHF radio postaju mogu bdjeti na VHF radijskom kanalu VTS sektora u kojem se nalaze.

Članak 67.

(1) Svi plovni objekti dužni su komunikaciju s VTS službom, lučkom kapetanijom i tijelom koje upravlja lukom obavljati na VHF radijskom kanalu VTS sektora u kojem se nalaze.

(2) U iznimnim situacijama komunikacija se može obaviti i putem drugih dostupnih komunikacijskih sredstava (telefon, telefax).

(3) Komunikacija se, u pravilu, obavlja na engleskom jeziku koristeći IMO standardne pomorsko komunikacijske izraze prema rezoluciji A.918(22), a iznimno dopuštena je komunikacija na hrvatskom jeziku.

(4) Komunikacija između VTS službe, odnosno tijela koje upravlja lukom i pomorskog objekta i obrnuto se obavlja kad god je to moguće uporabom komunikacijskih poruka i njihovih oznaka kako su utvrđene u Prilogu 3. koji čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 68.

(1) Svi brodovi spremni za isplovljenje iz luke ili premještaj u luci, sa veza (Single-Up) ili sidrišta, dužni su o tome izvijestiti VTS službu, lučku kapetaniju i tijelo koje upravlja lukom/LKC na VHF radijskom kanalu VTS sektora u koje se nalaze i dati sljedeće Odlazno izvješće (Departure Report):

A. ime broda

B. pozivni znak

C. iskaz namjere: »isplovljenje/premještaj«.

(2) Svi brodovi koji namjeravaju uploviti u luku, na vez ili sidrište, osim u luku koja se nalazi u sektoru manevriranja, dužni su o tome izvijestiti VTS službu, lučku kapetaniju i tijelo koje upravlja lukom/LKC 15 minuta prije ETA, a najkasnije prilikom uplovljenja i dati sljedeće Ulazno izvješće (Entry Report):

A. ime broda

B. pozivni znak

C. iskaz namjere: »uplovljenje u luku {ime luke}«

D. mjesto priveza/sidrenja.

(3) Svi brodovi koji namjeravaju uploviti u luku, na vez ili sidrište koja se nalazi u sektoru manevriranja, dužni su o tome izvijestiti VTS službu, lučku kapetaniju i tijelo koje upravlja lukom/LKC 15 minuta prije ETA, a najkasnije prilikom uplovljenja u sektor manevriranja i dati na VHF radijskom kanalu sektora manevriranja sljedeće Ulazno izvješće (Entry Report):

- A. ime broda
- B. pozivni znak
- C. iskaz namjere: »uplovljenje u luku {ime luke}«
- D. mjesto priveza/sidrenja.

(4) Svi brodovi koji su se vezali ili usidrili u luci, dužni su o tome izvijestiti VTS službu, lučku kapetaniju i tijelo koje upravlja lukom/LKC neposredno po dovršetku te radnje i dati sljedeće Dolazno izvješće (Arrival Report):

- A. ime broda
- B. pozivni znak
- C. iskaz stanja: »vezan/usidren«, te mjesto priveza ili poziciju sidrenja.

Članak 69.

(1) Sudjelovanje u VTS uslugama iz Glave II. ovog Dijela Pravilnika obavezno je za:

- a. brodove bruto tonaže 150 i više,
- b. brodove dužine preko svega 50 m i više,
- c. brodove na međunarodnim putovanjima,
- d. plovne objekte ograničenih manevarskih sposobnosti,
- e. plovne objekte koji prevoze opasne ili onečišćujuće tvari,
- f. sve plovne objekte neovisno o dužini, tonaži i namjeni koji predstavljaju ili se nalaze u situaciji potencijalnog rizika za navigaciju ili sigurnost plovidbe, sigurnost osoba ili zaštite okoliša,
- g. brodove koji tegle ili potiskuju drugi pomorski objekt, bez obzira na njihovu dužinu.

(2) Plovni objekti iz stavka 1. ovog članka dužni su:

- a. izvješćivati VTS službu o položaju i namjerama na VHF radijskom kanalu VTS sektora u skladu s odredbama ovog Pravilnika i uputama objavljenim u službenim pomorskim navigacijskim kartama i publikacijama,
- b. slijediti upute VTSO, kada one imaju snagu naloga,

c. uzimati u razmatranje podatke dobivene od VTSO.

(3) Zapovjednik plovnog objekta iz stavka 1. ovog članka odgovoran je za upravljanje plovnim objektom kada sudjeluje u VTS uslugama, te je u slučaju spriječenosti o istome dužan obavijestiti VTS službu.

(4) Iznimno od stavka 2. točka a. ovog članka brodovi u domaćem linijskom prijevozu kada plovo u skladu s objavljenim plovidbenim redom, te lučki tegljači kada obavljaju poslove lučkog tegljenja nisu dužni izvješćivati VTS službu.

(5) U VTS uslugama iz Glave II. ovog Dijela Pravilnika mogu dobrovoljno sudjelovati i drugi brodovi, te jahte dužine preko svega 40 m i više.

(6) Iznimno od stavka 2. točka a. javni brodovi koji nisu opremljeni sustavom za automatsku identifikaciju (AIS) dužni su izvješćivati VTS službu putem telefona.

Članak 70.

(1) Pomorski objekt iz članka 69. koji namjerava uploviti u Sektor B iz međunaordne plovidbe dužan je 15 minuta prije, a najkasnije prilikom ulaska u sektor dati Pred-ulazno izvješće (Pre – Entry Report) VTS službi navodeći:

A. ime broda,

B. međunarodni pozivni znak,

C. poziciju,

D. kurs,

E. brzinu,

F. stupanj sigurnosne zaštite

G. odredište,

H. procijenjeno vrijeme dolaska (ETA).

(2) Odredba stavka 1. ovog članka ne odnosi se na pomorski objekt koji sadržaj izvješća dostavlja sustavom za automatsku identifikaciju (AIS) i ne plovi prema odredištu koje se nalazi u VTS području, te na brod koji je obveznik i ispunjava obveze javljanja brodova prema Rezoluciji Odbora za zaštitu morskog okoliša IMO-a, MSC.139(76) od 5. prosinca 2002. godine.

Članak 71.

Plovni objekt iz članka 69. kada plovi u Sektoru B dužan je VTS službi dati Izvješće o odstupanju (Deviation Report) ukoliko je tijekom plovidbe došlo do promjene odredišta, bitne promjene procijenjenog vremena dolaska (ETA) ili bilo kakvog drugog odstupanja od planiranih postupaka u plovidbi, a neposredno uoči promjene ili odstupanja navodeći:

- A. ime broda,
- B. međunarodni pozivni znak,
- C. odstupanje,
- D. razlog odstupanja.

Članak 72.

(1) Pomorski objekt iz članka 69. koji namjerava uploviti u Sektor RIJEKA, ZADAR, SPLIT, ŠIBENIK, PLOČE ili DUBROVNIK dužan je 15 minuta prije, a najkasnije prilikom ulaska u sektor dati Izvješće o poziciji (Position Report) VTS službi na VHF radijskom kanalu tog sektora navodeći:

- A. ime broda,
- B. međunarodni pozivni znak,
- C. gaz,
- D. kurs,
- E. brzinu,
- F. odredište,
- G. procijenjeno vrijeme dolaska (ETA).

(2) Uplovljenje iz stavka 1. ovog članka podložno je odobrenju VTS službe, po zaprimanju izvješća VTS služba daje uputu o daljnjem postupanju.

Članak 73.

(1) Plovni objekt iz članka 69. kada plovi u Sektoru RIJEKA, ZADAR, SPLIT, ŠIBENIK, PLOČE ili DUBROVNIK dužan je VTS službi dati Izvješće o odstupanju (Deviation Report) kada namjerava tijekom plovidbe promjeniti odredište, bitno promjeniti procijenjeno vrijeme dolaska (ETA) ili na bilo koji drugi način odstupiti od planiranih postupaka u plovidbi, navodeći:

- A. ime broda,
- B. međunarodni pozivni znak,
- C. odstupanje,
- D. razlog odstupanja,
- E. planirane postupke.

(2) Odstupanje iz stavka 1. ovog članka između ostalog obuhvaća plutanje broda koji čeka dozvolu priveza i iznimno sidrenje izvan označenih sidrišta.

(3) Odstupanje iz stavka 1. ovog članka podložno je odobrenju VTS službe, po zaprimanju izvješća VTS služba daje uputu o daljnjem postupanju.

Članak 74.

(1) Plovni objekt iz članka 69. dužan je 15 minuta prije ETD iz luke, sa veza ili sidrišta, radi isplovljenja ili premještaja, iz luka Rijeka, Split ili Dubrovnik na VHF radijskom kanalu VTS sektora u kojem se nalazi VTS službi dati Pred-odlazno izvješće (Pre – departure Report) koje sadrži:

– ime plovnog objekta,

– pozivni znak

– ETD,

– odredište.

(2) Pred-odlazno izvješće iz stavka 1. ovog članka podložno je odobrenju VTS službe i odnosi se na uplovljenje u područje upravljanja.

Članak 75.

(1) Plovni objekt iz članka 69. koji izlaze iz područja manevriranja odnosno područja upravljanja prilikom prelaska u Sektor B nemaju obvezu javljanja.

(2) VTS služba stupit će u kontakt s plovnim objektima radi uputa o daljnjem postupanju.

Dio peti OBVEZE JAVLJANJA PLOVNIH OBJEKATA U IZVANREDNIM SITUACIJAMA

Članak 76.

(1) Zapovjednik pomorskog objekta koji plovi ili se nalazi u untarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru, zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske dužan je bez odgode obavijestiti MRCC Rijeka putem obalne radiopostaje Plovputa d.o.o. na VHF radijskom kanalu 16, VHF DSC kanala 70, ili na besplatnom telefonskom broju – 195 (00 385 1 195) o:

a. svakoj nesreći ili nezgodi ili izvanrednom događaju koji utječe na sigurnost plovnog objekta, kao što je sudar, nasukavanje, oštećenje, kvar ili lom, naplavljivanje ili pomicanje tereta, svako oštećenje trupa ili oštećenje konstrukcije plovnog objekta, ili osoba na njemu.

b. o svakoj nesreći ili nezgodi ili izvanrednom događaju koji ugrožava sigurnost pomorskog prijevoza, kao što su kvarovi koji mogu utjecati na sposobnost manevriranja ili sposobnost broda za plovidbu ili bilo koji nedostaci koji utječu na pogonski sustav ili kormilarski

mehanizam, sustav proizvodnje električne energije, navigacijsku opremu ili komunikacijsku opremu;

c. o svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do onečišćenja mora ili obale, kao što je ispuštanje ili opasnost od ispuštanja opasnih, štetnih ili onečišćujućih tvari u more;

d. o svakom onečišćenju mora ili nezgodi koja može prouzročiti onečišćenje mora koju plovni objekt kao što je mrlja od onečišćujućih tvari, spremnici ili paketi koji plutaju morem.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovog članka mora sadržati najmanje sljedeće podatke:

A. ime broda

B. pozivni znak

C. pozicija broda

D. luka polaska

E. odredište

F. broju osoba na brodu

G. pojedinostima o nesreći/nezgodi/izvanrednom događaju

H. adresi na kojoj se mogu pribaviti podaci o opasnim i onečišćujućim teretima koji se prevoze na brodu

I. poduzetim aktivnostima na otklanjanju prijetnji i mogućih posljedica

J. i druge podatke u skladu s IMO Rezolucijom A.851(20).

(3) Podrobni podaci i upute o obavijesti iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na službenim navigacijskim kartama i priručnicima Hrvatskog hidrografskog instituta.

Dio šesti PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 77.

(1) VTS usluge iz Glave II. Dijela četvrtog ovog Pravilnika, osim poslova iz članka 62., pružaju se u fazi testiranja u periodu od 12 mjeseci od 1. siječnja 2014. godine, a nakon čega se pružaju operativno.

(2) Odredbe Glave III. Dijela četvrtog ovog Pravilnika primjenjuju se u fazi testiranja u periodu od 8 mjeseci od 1. travnja 2014. godine, nakon čega se operativno primjenjuju..

(3) U fazi testiranja iz stavaka 1. i 2. ovog članka pomorski objekti i tijela koja upravljaju lukama u nadzoru i upravljanju pomorskim prometom i sustavu javljanja sudjeluju dobrovoljno.

(4) Hrvatski hidrografski institut će u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovog Pravilnika objaviti u »Oglasima za pomorce« obavijesti, detaljne podatke i upute o primjeni Dijela četiri, Dijela pet i Dijela šest. ovog Pravilnika.

Članak 78.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o izbjegavanju sudara na moru (»Narodne novine«, br. 17/96.)

Članak 79.

Ovaj Pravilnik objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 011-01/13-02/13

Urbroj: 530-04-13-13

Zagreb, 21. lipnja 2013.

Ministar
**Siniša Hajdaš
Dončić, v. r.**

PRILOG 1.

Sustav za automatsku identifikaciju (AIS) moraju imati:

a) na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika:

- putnički brodovi bruto tonaže 150 i više na međunarodnim putovanjima;
- teretni brodovi bruto tonaže 300 i više;
- brza plovila bruto tonaže 150 i više građena po DSC Kodeksu, 1994 HSC Kodeksu i 2000 HSC Kodeksu;
- brza putnička plovila bruto tonaže manje od 150 neovisno o kodeksu po kojem su građeni koja obavljaju redovita linijska putovanja;
- putnički brodovi bruto tonaže 300 i više koji plove u području plovidbe 5, 6, 7 i 8;

b) na dan pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji:

- svi putnički brodovi bez obzira na bruto tonažu na međunarodnim putovanjima
- svi tankeri bez obzira na bruto tonažu i područje plovidbe.

Sustav za automatsku identifikaciju (AIS) moraju imati svi ribarski brodovi duljine preko svega 15 metara i više, kako slijedi:

1. svi brodovi kojima se kobilice polaže na i nakon 30. studenoga 2010. godine;
 2. svi brodovi kojima je kobilica položena prije 30. studenoga 2010. godine, kako slijedi;
- brodovi duljine preko svega 18 metara i više, ne kasnije od 30. lipnja 2013. godine;
 - brodovi veći od 15 metara duljine preko svega, ali manje od 18 metara, ne kasnije od 31. svibnja 2014. godine.

PRILOG 2.

PRILOG 3.

Tipovi komunikacijskih poruka i njihove oznake

S ciljem olakšavanja obala-brod i brod-obala komunikacije u okvirima VTS okruženja, koristi se jedna od slijedećih 8 oznaka poruka kako bi se povećala vjerojatnost da će poruka biti pravilno shvaćena. Ako se koristi, oznaka se treba izgovoriti prije same poruke ili odgovarajućeg dijela poruke.

Oznake poruka

Postoji 8 tipova komunikacijskih poruka često korištenih u VTS-u, i to:

Oznaka poruke »INFORMACIJA« – Ova oznaka koristi se kod izvješćivanja opaženih ili predviđenih činjenica i situacija; općenito se koristi za navigacijske i prometne informacije.

Oznaka poruke »UPOZORENJE« – Ova oznaka koristi se kod izvješćivanja potencijalno opasnih situacija ili opaženih situacija u razvoju. Sadržaj poruke upozorenja treba se odmah ocijeniti zajedno sa bilo kojom dodatnom informacijom koja može biti neraspoloživa VTS centru, te se po potrebi treba poduzeti korektivna radnja.

Oznaka poruke »SAVJET« – Ova oznaka upućuje da poruka sadrži preporuku koju bi primatelj trebao uvažiti pri donošenju odluka vezanih uz navigaciju. Kada je interveniranje pružanjem poruke savjeta primjereno, poruka treba biti jezgrovita i relevantna.

Oznaka poruke »UPUTA« – Ova oznaka upućuje da je poruka uputa koja se daje od strane VTSA na temelju propisanih ovlasti. Primatelj ima zakonsku obvezu pridržavanja ove poruke osim ako ne postoje proturječni sigurnosni razlozi, koji tada moraju odmah biti dojavljeni pošiljatelju.

Oznaka poruke »PITANJE« – Ova oznaka upućuje da je poruka koja slijedi upitnog karaktera te da zahtijeva odgovor. Uporaba ove oznake uklanja svaku dvojbu o tome da li je postavljeno pitanje ili je dana izjava.

Oznaka poruke »ODGOVOR« – Ova oznaka upućuje da je poruka koja slijedi odgovor na prethodno pitanje. Odgovor ne smije sadržavati dodatno pitanje.

Oznaka poruke »ZAHTJEV« – Ova oznaka upućuje da je poruka koja slijedi zahtijevanje djelovanja od strane drugih u odnosu na brod. Korištenje ove oznake je predviđeno da ukaže na :“Želim da se nešto organizira ili ostvari«.

Oznaka poruke »NAMJERA« – Ova oznaka upućuje da poruka koja slijedi izvješćuje druge o neposrednoj navigacijskoj radnji koja se namjerava poduzeti. Upotreba ove oznake logički je ograničena na poruke koje najavljuju navigacijske radnje od strane broda koji šalje ovu por